

5.

Kyrkliga institutioner.

Kyrkliga institutioner.

Den högsta kyrkliga styrelsen i Stockholm utövas av Stockholms stads konsistorium (större och mindre konsistoriet, se sid. 413), som utgöres av stadens ordinarie kyrkoherdar i de territoriella församlingarna samt i tyska och finska församlingarna med kyrkoherden i Storkyrkoförsamlingen, kallad »pastor primarius, som ordinarie preses. Arkebiskopen fungerar även, när han så vill, som »förnämste preses» vid sidan om pastor primarius, och för ärkebiskopen skall ock, »när så omträng, räkenskap göras, och till honom de saker av konsistorium refereras, som hans censur behöva». I dessa bestämmelser, liksom däri, att ärkebiskopen är ledamot av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk, och att domkapitlet i Uppsala prövar den tyske kyrkoherdens »rättrögenhet», torde de enda nu kvarvarande spåren efter Stockholms forna avhängighet av ärkestiftet vara att finna. Stockholm är därför att betrakta såsom ett i realiteten självständigt stift med pastor primarius såsom styresman och biskops vederlike. Han har självskriven plats i kyrkomötet, rätt och plikt att utöva uppsikt över alla stadens församlingar, dess kyrkoherdar och övriga prästmän samt att giva venia concionandi (tillåtelse att predika); enligt instruktionen av den 16 december 1668 är han »skolornas inspector jämte andra som vederbör», varjämte folkskollärarinneseminarier lyder under konsistoriet, i någon ringa mån även folkskolorna. Däremot äger han icke rätt att inviga präster och bär icke biskopliga insignier. Beträffande pastor primarius' tillsättning se nedan.

Vid sidan av Stockholms stads konsistorium finnes även ett annat, kungl. hovkonsistorium (consistorium aulicum). Detta anses hava blivit inrättat i sammanhang med den av regeringen den 20 december 1662 utfärdade »Ordning, varefter överhovpredikanten och hovpredikanterna skulle sig rätta». Dess ännu i huvudsak gällande instruktion är av den 28 juni 1681. Under hovkonsistorium lyda numera endast hovförsamlingen (med hovpredikanter) samt Skeppsholms församling. I hovkonsistorium är överhovpredikanten preses och har till bisittare de ordinarie hovpredikanterna ävensom kyrkoherden i Skeppsholms församling. (Se vidare sid. 448.)

Varje territoriell församling äger, jämlikt i lagen om församlingsstyrelse i Stockholm den 6 juni 1930 meddelade bestämmelser, att värda sina gemensamma kyrkliga angelägenheter och vissa ärenden rörande folkskoleväsendet. Församlingens beslutanderätt, som tidigare, enligt

1863 års kyrkostämmoförordning, utövades av församlingen å kyrkostämman, är fr. o. m. år 1932 enligt lagen om församlingsstyrelse i Stockholm den 6 juni 1930, i huvudsak överlämnad till kyrkofullmäktige. Kyrkostämman skall numera sammanträda endast för avgörande av frågor om kyrkofullmäktiges antal, frågor om reglering av prästerskapets avlöning samt vid val av organist, kyrkosångare och klockare. Rättighet att deltaga i kyrkostämmas överläggningar och beslut tillkommer envar, som äger rösträtt vid val av kyrkofullmäktige (se nedan).

Kyrkofullmäktiges antal bestämmes i förhållande till folkmängden sålunda, att församling med 10,000 invånare eller därunder äger utse 15—25, församling med 10,000—20,000 invånare 20—30, församling med 20,000—40,000 invånare 25—35 och församling med över 40,000 invånare 30—40 fullmäktige.

Kyrkofullmäktige utses genom allmänna val av de inom resp. församlingar mantalsskrivna personer, vilka äro röstberättigade vid val av stadsfullmäktige, dock att rösträtt vid kyrkofullmäktigval ej tillkommer främmande trosbekännare eller den som anmält sitt utträde ur svenska kyrkan. De allmänna valbarhetsbestämmelserna äro desamma som vid stadsfullmäktigval (se sid. 66). Överståthållaren, underståthållaren, polismästaren samt församlingens redovisningsskyldiga och avlönade betjände äro icke valbara till kyrkofullmäktige. Mandattiden är fyra år (för 1931 års val 3 år; jfr nedan), räknade fr. o. m. den 1 januari året näst efter det, då valet skedde.

För val av kyrkofullmäktige skall församling, där mera än 30 fullmäktige skola väljas, indelas i valkretsar, var och en för utseende av minst 10, högst 20 fullmäktige. Valkretsindelningen fastställes av magistraten efter hörande av vederbörande församlings kyrkofullmäktige. Val av kyrkofullmäktige skall förrättas under tiden fr. o. m. den 13 september till november månads utgång. Valdag, indelning i valdistrikt m. m. bestämmes av magistraten. Valen förrättas, i likhet med stadsfullmäktigval, inför av magistraten utsedda deputerade i enlighet med de närmare bestämmelser, som angivas i kommunala vallagen.

Kyrkofullmäktige skola årligen för nästföljande kalenderår inom sig välja en ordförande och en vice ordförande, dock att till ordförande må kunna utses kyrkorådets ordförande, även om denne icke är fullmäktig. Kyrkofullmäktiges ordförande och vice ordförande äro tillika ordförande och vice ordförande i kyrkostämman.

Val av kyrkofullmäktige ägde första gången rum hösten 1931 och avse dessa val en tid av tre år, räknade fr. o. m. den 1 jan. 1932. Valkretsindelning för dessa val fastställdes av magistraten den 30 mars 1931. Antalet kyrkofullmäktige i de olika församlingarna bestämdes av resp. kyrkostämmor i november 1930. Summariska uppgifter rörande kyrkofullmäktigvalen återfinnas under resp. församlingar; för mera utförliga statistiska uppgifter hänvisas till »Statistisk redogörelse för allmänna val i Stockholm åren 1929—1931» (Stockholms stads statistik. XIV. Val.).

Enligt lagen om församlingsstyrelse skola ledamöter av kyrkoråd och skolråd (ävensom styrelse för församlingsbibliotek) väljas av kyrkofullmäktige för en tid av fyra år till ett antal av lägst 5 och högst 11 (jämte suppleanter till lämpligt antal). Valet skall förrättas före utgången av november månad året näst efter det, då allmänna val av kyrkofullmäktige ägt rum. För de ledamöter och suppleanter i kyrko- och skolråd m. m., som första gången utsågos enligt de nya bestämmelserna (i nov. 1932), omfattar mandattiden endast tre år (1933—1935).¹⁾

Kyrkorådet tillkommer, förutom beredandet av kyrkliga ärenden till kyrkofullmäktige och kyrkostämman samt verkställandet av kyrkofullmäktiges och församlingsdelegerades beslut, att vaka över efterlevnaden av gällande författningar rörande religionens och sedernas vård, att tillsätta och avskeda andra kyrkobetjänte än organist, kyrkosångare och klockare, att vårda församlingens för kyrkliga ändamål avsedda egendom och handhava de medel, som skola användas för nämnda ändamål, att i alla frågor, som angå församlingens egendom eller eljest dess gemensamma rätt, bevaka och utföra församlingens talan vid alla tillfällen, då icke särskilt ombud av församlingen förordnats för sådant ändamål och att i övrigt ombesörja kyrkans angelägenheter. Kyrkoherden är självskriven ordförande i kyrkorådet. Kyrkovårdar väljas av kyrkorådet bland dess ledamöter för den tid de blivit invalda i rådet.

Vid kyrkostämman samt kyrkofullmäktige- och kyrkorådssammanträde föres protokoll av kyrkonotarien.

Beträffande de av församlingarna utsedda skolrådens uppgift och sammansättning m. m. se under folkskoleledningen (sid. 203).¹⁾ Därast församling för vård av församlingsbibliotek utsett

särskild styrelse, gäller för sådan styrelse i tillämpliga delar bestämmelserna om skolråd (jfr sid. 451).

Eventuellt uppkommande frågor, som röra flera församlingar, och beträffande vilka resp. församlingar fattat skiljaktiga beslut, skola avgöras av för varje fall tillsatta församlingsdelegerade, valda av kyrkofullmäktige bland fullmäktige till ett antal av en för varje församling och därtöfver ytterligare en för varje påbörjat tiotusental invånare i församlingen.

Jämlikt lagen om församlingsstyrelse skola kyrkofullmäktige årligen före utgången av november månad utse två eller flera revisorer jämte lika många suppleanter för granskning av kyrko- och skolråds samt biblioteksstyrelsens förvaltning under nästföljande år.

Till prästerlig tjänst i Stockholm kunna sökande anmäla sig från hela riket (i övriga delar av landet är befodringsrätten i regel begränsad till resp. stift). Konsistoriet prövar de sökandes behörighet och uppför på förslag de tre, som främst anses böra komma in fråga till tjänstens erhållande. Vid tillsättning av kyrkoherdetjänst gäller därjämte, att, därest församlingen vid frågodagsförrättning med erforderlig majoritet uttalat sig för kallande av fjärde provpredikant, jämväl denne skall — såvida han av konsistoriet prövas behörig till tjänsten — uppföras å förslaget. Inom det sålunda upprättade förslaget förrättas därefter val av församlingen.

Rösträtt vid prästval tillkommer en var, som inom församlingen äger att deltaga i kyrkostämmas överläggningar och beslut (se ovan). Varje röstberättigad äger en röst, och rösträtt må i stadsförsamling endast utövas av den, som personligen infinner sig vid valtilfället.

Den som vid val till prästerlig befattning, där fjärde provpredikant ej kallats, erhållit de flesta rösterna skall av konsistoriet erhålla fullmakt å tjänsten. Vid kyrkoherdeval, där fjärde provpredikant förekommer, äger kungl. maj:t till tjänsten utnämna en av de å förslaget uppförda. Därest icke någon av de föreslagna erhållit mer än hälften av de avgivna rösterna eller ej minst en femtedel av de röstberättigade deltagit i omröstningen, äger kungl. maj:t utnämna antingen en av de å förslaget upptagna eller ock annan präst, som jämlikt § 43 i lagen om tillsättning av prästerliga tjänster äger rätt att utom förslag direkt hos kungl. maj:t söka kyrkoherdetjänst.

Jämlikt kungl. kung. den 10 dec. 1920 gälla särskilda bestämmelser rörande tillsättande av kyrkoherde- och komministerbefattningarna i Storkyrkoförsamlingen, Maria och Högalids församlingar samt beträffande komministerbefattningarna i Klara, Jakobs, Johannes, Katarina, Hedvig Eleonora, Oscars och Engelbrekts församlingar. Vid tillsättande av nämnda kyrkoherdebefattningar äger vederbörande församling med enkel majoritet kalla ett obegrän-

¹⁾ Vid uppgifterna ang. kyrko- och skolrådens sammansättning (sid. 416 ff och 217 ff) har av utrymmesskäl icke angivits den ordning i vilken suppleanterna vid förfall för ordinarie ledamöter skola inträda i tjänstgöring. Uppgifter härom hava emellertid lämnats till statistiska kontoret från resp. församlingar, varför upplysningar i detta hänseende kunna erhållas i kontoret, redaktionen av kommunalkalendern).

Kyrkl. in-stitu-tioner sat antal provpredikanter. Mellan dem, som mottagit kallelse och av konsistoriet prövats behöriga att uppföras å förslag till kyrkoherdetjänst, äger därefter val rum. De tre, som vid valet erhållit de flesta rösterna, skola av konsistoriet uppföras å förslag, varefter kungl. maj:t äger utnämna en av de sålunda å förslag uppförda. Vid tillsättande av de nämnda komministerbefattningarna äga resp. församlingar kalla en fjärde provpredikant, vilken jämte de av konsistoriet föreslagna skall uppföras å förslag. Den som vid valet erhåller de flesta rösterna, skall av konsistoriet erhålla fullmakt å tjänsten.

För finska och tyska församlingarna gäller särskilda privilegier.

Många mindre prästsysslor vid offentliga inrättningar utses av vederbörande myndigheter. Samfundet Pro fide et christianismo äger rätt att tillsätta några prästerliga kateketer i huvudstaden med uppgift att biträda församlingarnas prästerskap vid konfirmationsundervisningen. Innehavarna räkna prästerliga tjänsteår och avlönas av samfundet med bidrag av församlingarna.

För prästerskapet i Stockholms stads territoriella församlingar hava genom kungl. resolutioner den 26 april 1918 (för Bromma församling), 23 jan. 1931 (för Brännkyrka och Enskede församlingar) och 20 juni 1924 (för övriga församlingar) nya lönerogleringar fastställt jämlikt lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 dec. 1910. Dessa lönerogleringar äga tillämpning under tjugu år, d. v. s. för Bromma församling t. o. m. den 30 april 1939, för Storkyrkoförsamlingen samt Katarina och Sofia församlingar t. o. m. den 30 april 1946, för Brännkyrka och Enskede församlingar t. o. m. den 30 april 1951 samt för övriga territoriella församlingar t. o. m. den 30 april 1945. Beträffande vissa församlingar kunna emellertid resp. lönerogleringar under vissa förutsättningar (ändringar i den kyrkliga indelningen m. m.) upphöra att äga giltighet tidigare än vid nu angivna tidpunkter.

Till täckande av kostnaderna för prästerskapets avlöning skall, enligt beslut av 1932 års riksdag och av kyrkomötet samma år, i första hand tagas i anspråk avkastningen av event. förefintliga löneboställen (inkomster från löneboställen förekomma som regel icke i Stockholmsförsamlingarna). Medel för detta ändamål skola vidare erhållas genom allmän utdebitering intill en viss, för varje år av kungl. maj:t fastställd utdebiteringsgräns, som dock icke får sättas högre än 20 öre per skattekrona. För ekle-siastikåret 1 maj 1933—30 april 1934 utgör utdebiteringsgränsen 20 öre per skattekrona. För vad som därutöver erfordras, är pastoratet berättigat att erhålla tillskott från kyrkofonden.

Vid sidan om nämnda tillskott till pastoraten har kyrkofonden att bestrida vissa utgifter, som avse för pastoraten gemensamma ändamål, exempelvis prästerliga pensionsväsendet (emeritlöner) och vissa arvoden och dyrtidstillägg. Kyrkofondens inkomster skola numera till va-

sentlig del utgöras av allmän kyrkoavgift av högst 15 öre per skattekrona, vilken pastoraten (i Stockholm utgöra samtliga territoriella församlingarna egna pastorat) hava att utdebitera och inleverera till fonden. Kungl. maj:t har för ekle-siastikåret 1933/34 fastställt en allmän kyrkoavgift av 12 öre per skattekrona, d. v. s. för tiden 1 maj—31 dec. 1932 8 öre per skattekrona. Då emellertid församlingarna hava att svara för uppkommande restantier, har den allmänna kyrkoavgiften i flera fall satts till högre belopp än 8 öre.

Medlemmar av huvudstadens icke-territoriella församlingar (tyska och finska församlingarna, hovförsamlingen samt Skeppsholms församling) äro icke skattskyldiga till den territoriella församling, i vilken de äro mantalsskrivna. Beträffande lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan se sid. 449.

Lagar m. m. Lag om församlingstyreelse i Stockholm den 6 juni 1930. Lag om införande av samma lag m. m. den 6 juni 1930. Kommunala vallagen den 6 juni 1930. Lag ang. lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning den 16 okt. 1908, med ändring den 28 sept. 1928. Kungl. kung. den 16 okt. 1908 ang. ersättning av allmänna medel åt svenska kyrkan tillhörande församling med anledning av främmande trosbekännare tillkommande lindring i skattskyldigheten till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning, med ändring den 28 sept. 1928. Lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium den 4 mars 1927. Lag ang. tillsättning av prästerliga tjänster den 9 dec. 1910, med ändringar den 20 juni 1918 och 10 dec. 1920. Kungl. stadga ang. prästval den 9 dec. 1910, med ändring den 10 dec. 1920. Kungl. kung. den 9 dec. 1910 med vissa föreskrifter ang. vad som bör iakttagas vid ledighet i prästerlig tjänst samt ansökning till sådan tjänst, med ändringar den 29 aug. 1921 och 21 nov. 1925. Kungl. kung. ang. särskild ordning vid tillsättning av vissa prästerliga tjänster den 10 dec. 1920. Kungl. kung. den 16 april 1930 ang. villkor för behörighet till organist- och kantorsbefattningar. Lag ang. reglering av prästerskapets avlöning den 9 dec. 1910, med ändringar den 4 april och 9 juni 1916, 19 nov. 1920, 21 nov. 1925, 17 dec. 1926, 28 sept. 1928 samt 30 aug. 1932. Lag den 30 aug. 1932 om kyrkofond. Kungl. kung. den 14 okt. 1932 ang. den allmänna kyrkoavgiftens storlek för ekle-siastikåret 1933—1934 m. m. Lag den 17 dec. 1926 om vissa lönetillägg åt präster i nyreglerade pastorat i anledning av nådärsrättens upphävande m. m., med ändring den 30 aug. 1932. Lag om emeritlöner för präster den 9 dec. 1910, med ändringar den 18 mars 1927 och 13 dec. 1929. Kungl. kung. den 8 nov. 1918 ang. beredande av emeritlöner åt präster, med ändring den 13 dec. 1929. Kungl.

maj:ts förnyade reglemente för prästerskapets änke- och pupillkassa den 17 dec. 1926. Kungl. förordning den 18 april 1914 angående reglering av det extra ordinarie prästerskapets avlöning m. m., med ändringar den 25 sept. 1920 och 17 dec. 1926. Lag om provisorisk tilläggslön åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat m. m. den 13 dec. 1929, med ändring den 30 aug. 1932. Kungl. kung. den 13 dec. 1929 ang. provisoriskt tilläggsarvode åt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster m. m. Kungl. kung. den 20 juni 1930 ang. dyrtidstillägg åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat samt åt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster, med ändring den 30 juni 1932. Kungl. kung. den 18 juni 1927 ang. dyrtidstillägg åt innehavare av prästerliga emeritilöner. Ecklesiastik boställsordning den 30 aug. 1932. Kungl. resolutioner den 26 april 1918 (tillägg 27 juni 1927), 20 juni 1924 (ändr. 23 aug. 1929) och 23 jan. 1931 ang. lönerregleringar för prästerskapet i huvudstadens territoriella församlingar.

Stockholms stads konsistorium med därunder hörande församlingar.

Stockholms stads (större) konsistorium består av ärkebiskopen som preses, när han är tillstädes, pastor i Storkyrkoförsamlingen (pastor primarius) såsom ordinarie preses samt kyrkoherdarna i Stockholms övriga territoriella pastorat och i tyska och finska församlingarna som ledamöter. Rörande mindre konsistoriet se nedan.

Under Stockholms stads konsistorium lyda dels huvudstadens 19 territoriella församlingar, dels tvenne nationella församlingar, tyska och finska församlingarna. En del allmänna inrättningar, som förut bildat icke territoriella församlingar, ingå sedan den 15 oktober 1910 i respektive territorialförsamlingar.

Angående församlingar av främmande trosbekännare se sid. 449.

Författningar. Kungl. instruktion för pastor primarius i Stockholm den 16 dec. 1668. Kungl. förordning den 11 febr. 1687 huru med rättegång uti domkapiteln skall förhållas. Arbetsordning den 5 juni 1931 för domkapitlens expeditioner, med ändring den 16 sept. 1932.

Stockholms stads konsistorium.

Expedition: Storkyrkan (postadress: postfack 2016, Stockholm 2); t. 10 38 08; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 11—12; sessionstid: varannan tisdag kl. 13 (sommarmånaderna var tredje tisdag kl. 13).

Stockholms stads prästerskap lydde till en början under ärkebiskopen och domkapitlet i

Uppsala. När Stockholms konsistorium upprättades är ovisst, men dess tillvaro är känd från 1500-talets slut. I kungl. förordning om rättegången i domkapiteln den 11 februari 1687 förordnades, att ärkebiskopen skulle vara »präses primarius» och kyrkoherden i Storkyrkan preses. Enligt gammal hävd var tidigare kyrkoherden i Klara församling vice preses. Gustav I lär hava ämnat göra Stockholm med närbelägna församlingar till eget stift, ett liknande förslag väcktes på 1700-talet, men kom aldrig till verkställighet.¹⁾ Enligt konsistorii beslut den 11 juni 1915 intaga dess ledamöter med undantag av pastor primarius plats efter dagen för inträdet i konsistorium.

Enligt den 4 mars 1927 utfärdad lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium erhöll konsistoriet i vissa avseenden ändrad organisation. Fr. o. m. den 1 maj 1927 utgöres nämligen Stockholms stads konsistorium av dels dess större konsistorium, sammansatt enligt förut gällande regler (se ovan), dels dess mindre konsistorium, bestående av pastor primarius såsom ordförande samt sex av det större konsistoriets ledamöter, utsedda genom val på visst sätt av det större konsistoriet för en tid av sex år (två ledamöter avgå vartannat år). Det större konsistoriet skall handlägga och pröva de ärenden, som av kungl. maj:t hänskjutas till dess avgörande eller yttrande. Övriga ärenden handläggas av det mindre konsistoriet. Enligt lagen äger ärkebiskopen taga säte och stämma i konsistoriet; och tillkommer det honom, då han är tillstädes, att föra ordet.

Konsistoriet äger jämlikt gällande författningar utse en ledamot av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk, en ledamot (jämte suppleanter till erforderligt antal) i Stockholms folkskoledirektion samt en ledamot och en suppleant i Stockholms stads kyrkogårdsnämnd (jfr sid. 348, 204 och 320).

Kostnaderna för konsistoriets verksamhet bestridas av statsmedel.

Stockholms stads större konsistorium.

Förnämste preses.

Eidem, E., ärkebiskop (självskr.).

¹⁾ 1925 års kyrkomöte har hos kungl. maj:t hemställt om framläggande av förslag snarast möjligt, att Stockholms stad, med tillägg nu eller framdeles av kringliggande landsbygd, måtte göras till särskilt stift med egen biskop. Denna framställning har i argivna yttranden tillstyrkts av Stockholms stads konsistorium, överståthållarämbetet och kammarkollegium. Ärkebiskopen har i en till kungl. maj:t i februari 1929 ingiven framställning, till vilken Uppsala domkapitel anslutit sig, hemställt om skyndsamt utredning rörande upprättandet av ett särskilt stift för Stockholm med omnejd.

Kyrkl. in- stitu- tioner

Ordinarie preses.

Widner, N., pastor primarius, kyrkoherde i Stor-
kyrkoförs. (självskr.).

Konsistorii assessorer.

Montell, V., kyrkoherde i finska förs.
Larsson, C. V., kyrkoherde i Kungsholms förs.
Hallberg, H. E., kyrkoherde i Gustav Vasa förs.
Öhman, K., kyrkoherde i Johannes förs.
Källander, A. J., kyrkoherde i Hedvig Eleonora förs.
(emeritus 1/5 1933).
Lindskog, H. J., kyrkoherde i Brännkyrka förs.
Bengtson, H. G. V., kyrkoherde i Oscars förs.
Svensson, M. T. K., kyrkoherde i Bromma förs.
Klefbeck, E. A., kyrkoherde i Sofia förs.
Bokander, H. G. E., kyrkoherde i Klara förs.
Ohly, C. E. W., kyrkoherde i tyska förs.
Andræ, S. E. J., kyrkoherde i Jakobs förs.
Lindgren, J., kyrkoherde i Engelbrekts förs.
Hagardt, A., kyrkoherde i Adolf Fredriks förs.
Ljunge, H. T. N., kyrkoherde i S:t Görans förs.
Molin, O. E., kyrkoherde i Maria förs.
Edquist, C., kyrkoherde i Katarina förs.
Mogård, J. A. B., kyrkoherde i Högalids förs.
Helén, H. V. J., kyrkoherde i Enskede förs.
Gunnard, O. B., kyrkoherde i Matteus förs.
(fr. o. m. 1/10 1933).

Stockholms stads mindre konsistorium.

Widner, N., självskr. ordf.; Andræ, S. E. J.,
Bengtson, H. G. V. (för tiden till 1/5 1937);
Bokander, H. G. E., Lindskog, H. J. (för tiden
till 1/5 1935); Hallberg, H. E., Molin, O. E.
(för tiden till 1/5 1939).

Konsistoriesekreterare.

Sahlin, E. C.

Ett *manligt* biträde, ett *kvinnligt* bi-
tråde, en vaktmästare.

Stockholms kyrkliga ungdomsråd.

Konsistoriet beslöt den 12 febr. 1924 att
tillsätta ett *kyrkligt ungdomsråd* för Stock-
holm. Rådets uppgift är att — utan att stö-
rande ingripa i de redan existerande ungdoms-
organisationernas arbete — hålla ett vaket öga
på de behov, som kunna finnas för ett särskilt
ingripande till den kyrkliga ungdomsvårdens
högande och därvid taga lämpliga initiativ. Nu-
varande ledamöter äro utsedda av konsistoriet
för åren 1933—1935.

Kyrkliga ungdomsrådet åtnjuter bidrag från
Storkyrkoförsamlingen (för år 1933 med 500 kr.).

Ledamöter.

Bokander, H. G. E., kyrkoherde, ordf.; Collini,
C. G. E., komminister; Friberg, G. F. O.,

sekreterare i diakonistyrelsen; Kjederqvist, Elsa
S. J., lärarinna; Krook, O., komminister;
Nystedt, B. O., ständig adjunkt; Skoglund,
S. A. G., ständig adjunkt; Sundquist, E. G.,
sekreterare i diakonistyrelsen; Wiklund, E. V.,
ständig adjunkt.

Kyrkliga socialrådet för Stockholm.

Stockholms stads konsistorium beslöt den 2 febr.
1926 att tillsätta ett kyrkligt socialråd för
Stockholm.

Rådets uppgift är att med uppmärksamhet
följa de sociala inrättningarnas arbete för att
därvid söka upptäcka de punkter, på vilka det
kan vara behövt och lämpligt, att kyrkan er-
bjuder sin tjänst; att, när sådan upptäckt gjorts,
i samförstånd med vederbörande inrättning vid-
taga nödiga åtgärder för fullgörande av sådan
tjänst; att ägna särskild uppmärksamhet åt den
kvinnliga ungdom, som sedligt urartat eller är
i fara att urarta, och därvid efter samråd med
barnavårdsnämnden vidtaga de åtgärder, som
kunna visa sig behövliga; samt att förmedla
föredrag av kristligt-socialt innehåll vid försam-
lingsaftnar och ungdomsmöten i Stockholm.

Rådet har för sitt räddningsarbete inrättat
dels ett mindre upptagningshem, Humlegårds-
gatan 14—16 (t. 60 03 17), dels ett inackor-
deringshem, Danviksgatan 1 (t. 41 39 60), med
plats för fjorton skyddslingar. Föreståndar-
rinnan vid det förstnämnda hemmet utövar
jämväl s. k. nattmission. I april 1931 har so-
cialrådet vidare i huset Tunnelgatan 17 öppnat
ett härbärge för hem- och arbetslösa ungdomar
under 20 år. Härbärgat har 22 platser.

Socialrådet åtnjuter genom svenska skydds-
förbundet statsbidrag (2,500 kr.) ävensom bi-
drag från flera av huvudstadens territoriella för-
samlingar (för år 1933 sammanlagt 5,300 kr.).

Rådets nuvarande ledamöter äro utsedda för
åren 1932—1934.

Ledamöter.

Heckscher, f. Westberg, Ebba S. M., professor-
ska; Lindskog, H. J., kyrkoherde, ordf.;
Pauli, Ebba H., fröken; Ström, T. W., social-
sekreterare i diakonistyrelsen, sekr.; Tho-
masson, Lilly A. O., folkskollärarinna; Wall-
dén, f. Molin, M. E. (Lisbeth), fru, kassa-
förvaltare.

Hornö skyddshem.

Hornö, Enköping; t. Upplands Vallby 28.

Kyrkliga socialrådet har, sedan statsbidrag
i form av lån m. m. för ändamålet beviljats av
1928 års riksdag, åtagit sig att upprätta och driva
ett skyddshem för vanartade flickor med
plats för 20 flickor. Hemmet, som förlagts
till den för ändamålet inköpta egendomen Hornö
i Vallby socken vid Enköping, är avsett för så-

dana flickor i åldern 15—18 år, som enligt beslut av barnavårdsnämnd skilts från sina hem och omhändertagits för skyddsuppföstran. Det öppnades den 1 dec. 1928. En med bidrag av stannmedel uppförd annexbyggnad, avsedd för 8 skyddshemselever med barn, togs i bruk i mars 1931.

Hemmet förvaltas av en särskild, av socialrådet inrättad förening, Stockholms kyrkliga skyddshemsförening (ordförande: fröken Ebba Pauli).

Föreståndarinna.

Hasselberg, H. M. (Greta).

Diakonistyrelsens sociala råd- och hjälphyra.

Centralstationen, C.; t. 20 30 92; byrån hålles öppen alla vardagar kl. 8—15,30 och 17,30—19,30.

Under medverkan av kyrkliga socialrådet inrättade svenska kyrkans diakonistyrelse år 1927 i av statens järnvägar avgiftsfritt upplåten lokal inom Stockholms centralstation (norra ankomsthallen) en råd- och hjälphyra, avsedd att med vägledning och råd hjälpa resande, särskilt sådana, som — obekanta med förhållandena i Stockholm — anlända till staden för att söka eller tillträda arbetsanställning. Byrån förestås av en diakonissa. Verksamheten ledes av ett särskilt av diakonistyrelsen tillsatt utskott, vars sekreterare är socialsekreterare T. Ström (se ovan).

Till byråns verksamhet utgår fr. o. m. år 1930 ett årligt bidrag från Stockholms stad å 3,000 kr. (jfr sid. 386). Byrån erhåller även bidrag av fattigvårdsnämnden (till bestridande av kostnader för fattigas resor till sina hemorter). I övrigt uppehålls verksamheten genom skänkta medel.

Föreståndarinna.

Eriksson, Anna K.

Storkyrkoförsamlingen.

(St Nikolai.)

Expedition: Stortorget 1, St.; t. 10 01 62, 20 23 66 (expeditionen), 10 35 88 (kyrkoherdens tjänsterum); expeditionstid: vardagar 10—11 samt helgfria fredagsaftnar 19—20. Äldre kyrkoarkivet, i Storkyrkan: måndagar och torsdagar 10,30—12,30.

Storkyrkoförsamlingen, den äldsta av Stockholms församlingar, har ursprungligen omfattat Stadsholmen samt nuv. Helgeandsholmen och nuv. Riddarholmen. Riddarholmen, som redan tidigt på 1600-talet hade egen kyrkoherde, utgjorde emellertid åren 1637—1807 en självständig församling, till vilken av staden mellan broarna jämväl hörde området väster om nuv. Stora Nygatan, och som 1663—1668 samt 1680—1784 hade Bromma församling till annex.

Helgeandsholmen åter delades 1643 mellan Klara och Jakobs församlingar men lades 1906 till Storkyrkoförsamlingen. Till denna hörde som annex åren 1529—1636 och 1668—1671 även Solna (under den förra perioden med nuv. Kungsholmen) samt åren 1636—1668 Lovö. Storkyrkan torde hava grundlagts av Birger Jarl omkring år 1260. Den har åren 1902—1910 undergått genomgripande reparations- och ändringsarbeten. Riddarholmskyrkan, som tillkom i slutet av 1200-talet, tjänstgör numera ej som församlingskyrka utan endast som konungahusets gravkyrka.

Stat år 1933. Utgifter: 194,301 kr.; inkomster: 39,779 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 31 öre, till prästerskapets avlöning 16 öre (inkl. allmän kyrkoavgift) och till skolkassan 6 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 10,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fyllnadsersättning 1,400 kr. (jfr även nedan), fri bostad; såsom konsistorii preses dessutom ersättning för mistad kronotidning å 6,000 kr. Komminister: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., (jfr även nedan), bostadsersättning. Två ständiga adjunkter: lön 2,500 kr., två ålderstillägg å vardera 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr. Kyrkonotarie: arvode 750 kr., som arkivföreståndare 500 kr. Kyrkokassör: lön 2,300 kr., från donationsfond 1,000 kr. Klockare: lön 2,500 kr., tre ålderstillägg, vardera å 500 kr., fri bostad. Organist: lön 2,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., personligt lönetillägg 1,000 kr. Kantor: lön 2,000 kr. Diakonissa: arvode 900 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Förste kyrkovaktmästare: lön 2,640 kr., ett ålderstillägg 300 kr., dessutom arvode för kyrkoskrivargöromål 500 kr. Maskinist och portvakt: lön 2,450 kr., två personliga ålderstillägg, vardera å 250 kr., för portvaksbestyr m. m. 350 kr., fri bostad. — Dessutom utgår till församlingens prästerliga befattningshavare dels dyrtidstillägg (fr. o. m. 1/3 1933 från kyrkofonden) enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % å kontanta avlöningsförmåner ej överstigande 8,400 kr., därjämte vissa barntillägg), dels ock rörligt lönetillägg enligt för stadens befattningshavare gällande grunder (å samtliga kontanta avlöningsförmåner utom fyllnadsersättningar); dessutom erlägger församlingen vederbörlig pensionsavgift. Till församlingens övriga befattningshavare — med undantag för det personliga lönetillägget åt organisten och den del av kyrkokassörens avlöning, som utgöres av donationsmedel — utgå dels fasta tillägg å 33 1/3 % av avlöningsbeloppen (dock ej å förste kyrkovaktmästarlönen), dels rörliga tillägg å avlöningsbeloppen och de fasta tilläggen enligt samma grunder, som gälla för stadens befattningshavare.

Kyrkl. in- stitu- tioner

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostimme i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 3 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 1,281 (motsvarande 15,5 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgävos under väljarbeteckningen »Kyrkligt intresserade» (Kyrkl.) 705 godkända röster (17 platser), under väljarbeteckningen »Borgerlig vänster» (Borg.) 60 godkända röster (1 plats), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet, Socialdemokraterna» (Soc.) 389 godkända röster (10 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet, Kommunisterna» (Komm.) 91 godkända röster (2 platser) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 23 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Widner, N., kyrkoherde, pastor primarius.

Vice ordförande.

Nilsson, Carl R., ombudsman, stadsfullm. (se nedan).

Ledamöter.

Eklund, J. M., fabrikör (Kyrkl.); Nilsson, Carl R., ombudsman, stadsfullm. (Soc.); Leuhusen, F. W. O., frih., riddarhussekreterare (Kyrkl.); Winberg, K. A., förste vaktmästare (Soc.); Creutz, J. W., f. d. assuransdirektör (Kyrkl.); Bergstrand, K. J. H., professor (Kyrkl.); Carlsson, J. E., lagerarbetare (Soc.); Mörner, f. Murray, A. M. (Alma), f. d. folkskollärarinna (Kyrkl.); Johansson, G. A., hamnarbetare (Soc.); Dahl, E. M. K., grosshandlare (Kyrkl.); Krook, O., komminister (Kyrkl.); Johansson, A. A., bryggeriarbetare (Komm.); Thulin, P. G. N., generalkonsul (Kyrkl.); Svensson, D., kontorsvaktmästare (Soc.); Palmér, F. L., målarmästare (Kyrkl.); Rudbäck, Irma K. E., korrespondent (Kyrkl.); Johanson, K. O., plåtslagare (Soc.); Nilsson, A. E., glasmästare (Kyrkl.); Wester, M. V., redaktör (Borg.); Lindberg, C. A. E., ombudsman (Soc.); Adolfsson, G. A., privatdetektiv (Kyrkl.); Mårtensson, J. L., materialförvaltare (Kyrkl.); Lundberg, C. O., hamnarbetare (Soc.); Ljungberg, J. H., fabrikör (Kyrkl.); Hagström, O., rörledningsarbetare (Komm.); Lund, f. Holmberg, J. V. (Minnie), fru (Kyrkl.); Rylander, C. G., köpman (Kyrkl.); Holmström, C. H., förste vaktmästare (Soc.); Frick, G., poliskommissarie (Kyrkl.); Svensson, K. G., assistent (Soc.).

Kyrkoråd.

Widner, N., kyrkoherde, pastor primarius, självskr. ordf. (se nedan); Creutz, J. W., f. d. assuransdirektör, kyrkofullm., kyrkovård; Dahl, E. M. K., grosshandlare, kyrkofullm.; Johansson, G. A., hamnarbetare, kyrkofullm.; Leuhusen, F. W. O., frih., riddarhussekreterare,

kyrkofullm., kyrkovård; Ljungberg, J. H., fabrikör, kyrkofullm.; Nilsson, M. V., tulltjänsteman; Simonsson, S. A., kakelugnsmakare; Thulin, P. G. N., generalkonsul, kyrkofullm.

Suppleanter: Bergstrand, K. J. H., professor, kyrkofullm.; Holmström, C. H., förste vaktmästare, kyrkofullm.; Karlsson, F. A., målare; Nilsson, A. E., glasmästare; Norrby, E. O., grosshandlare; Olsson, A. E., hamnarbetare; Palmér, F. L., målarmästare, kyrkofullm.; Wirström, K. O. F., konditor.

Kyrkonotarie och arkivföreståndare.

Tunberg, L. W. T., förste amanuens; t. Djurs-holms Danderyd 281.

Kyrkokassör.

Tunberg, L. W. T., förste amanuens; expedition: Stortorget 1, n. b., St.; mottagning: tisdagar 12—13 och första helgfria dagen i varje månad 12—13 (under juni—aug. den 1 och 15 i månaden, resp. närmast följande helgfria dag, 12—13); t. 10 70 71; postgirokonto nr 4918.

Församlingens skolråd.

Se sid. 217.

Församlingsbibliotekets styrelse.

Utgöres av skolrådet, se sid. 217.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Lindkvist, K. M., elektriker; Mårtensson, J. L., materialförvaltare.

Suppleanter: Hammarberg, G. H., grosshandlare; Svensson, D., kontorsvaktmästare.

För skolrådet.

Palmér, F. L., målarmästare; Winberg, K. A., förste vaktmästare.

Suppleanter: Carlsson, J. E., lagerarbetare; Hammarberg, G. H., grosshandlare.

Kyrkoherde.

Widner, N., pastor primarius.

Komminister.

Krook, O.

Ständiga adjunkter.

Grefberg, J. G.; Palmer, N. E.

Klockare.

Johnson, C. G.

Organist.

Wikander, D.

Kantor.

Lizell, S. O.

Diakonissa.

(Skomakargatan 30, St.; t. 20 30 50; mot-
tagningstid: vardagar 8,30—9,30.)

Jonsson, H. K. (Kerstin).

Förste kyrkovaktmästare.

Sjögren, F. M.

Två kyrkovaktmästare samt en maski-
nist och portvakt.

Klara församling.

Expedition: Brunkebergsgatan 10, C.; t. 2008 69 (exp.), 10 86 23 (kyrkoherden); expeditionstid: vardagar 10—11 samt (utom juni—aug.) helgfria fredagar 19—20.

På den plats, där det av Magnus Ladulås på 1280-talet grundade, av Gustav Vasa 1527 nedrivna S:ta Clara kloster legat, byggdes under Johan III:s tid, sannolikt 1575—1590, Klara kyrka. Vid en eldsvåda 1751 nedbrann kyrkan men började omedelbart återuppbyggas, så att den redan 1753 kunde invigas på nytt. Kyrkan genomgick under år 1907 en genomgripande reparation. Ursprungligen tjänstgjorde kyrkan som gudstjänstlokal för hela Norrmalm. År 1643, då Jakobs kyrka blivit färdig, skedde emellertid en delning, så att trakten öster om Brunkeberg lades till denna kyrka, medan Klara kyrka blev gudstjänstlokal för Norrmalm väster om Brunkeberg jämte nuvarande Kungsholmen. År 1671 blev Kungsholmen emellertid avskördad till egen församling, och år 1773 avskildes den norra delen av församlingen till Adolf Fredriks församling. Bromma församling utgjorde annex till Klara under åren 1624—1663 samt 1668—1680. Den öster om Klara sjö belägna delen av Kungsholms församling införlivades med Klara församling fr. o. m. år 1925.

Stat år 1933. Utgifter: 263,288 kr.; inkomster: 63,970 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 16 öre, till prästerskapets avlöning 6 öre, allmän kyrkoavgift 8 öre, till skolkassan 5 öre samt till församlingsbiblioteket 1 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 13,908 kr. per år, fri bostad. Kommunist: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 9,678:66 kr. per år, fri bostad. Ständig adjunkt: lön 9,907:34 kr. inklusive hyresersättning och två ålderstillägg. Kyrkonotar: arvode 600 kr. Bokförare: lön 2,000 kr. Klockare och kyrkofogde: lön 3,500 kr., ett ålderstillägg å 500 kr., fri bostad. Organist: lön 2,500 kr., tre ålders-

tillägg, vardera å 500 kr., dessutom för musikkandakter 500 kr. Kantor: lön 2,500 kr. Diakonissa: arvode 1,800 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 2,400 kr., tre personliga lönetillägg, vardera å 300 kr., ersättning för städning 1,200 kr., fri bostad. Portvakt: lön 2,000 kr., inberäknat tre personliga lönetillägg, fri bostad. Värmeledningsskötare: lön 3,200 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg (fr. ¹/₅ 1933 från kyrkofonden) enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % å kontanta avlöningsförmåner ej överstigande 8,400 kr., därjämte vissa barnstillägg); dessutom erlägger församlingen vederbörliga pensionsavgifter. Till övriga befattningshavare utgår rörligt tillägg i huvudsaklig överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 25.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 10 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 1,169 (motsvarande 18,1 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgavs under valarbetekningen »Klara församlingslista» (Förs.) 1,114 godkända röster (24 platser) och under valarbetekningen »Arbetsrepartiet. Kommunisterna» (Komm.) 50 godkända röster (1 plats).

Ordförande.

Bokander, H. G. E., kyrkoherde (se nedan).

Vice ordförande.

Törnberg, A. O. O:son, förste reparatör (se nedan).

Ledamöter.

Bokander, H. G. E., kyrkoherde (Förs.); Magnusson, A. E., byggmästare (Förs.); Wessén, C. J., bildhuggare (Förs.); Törnberg, A. O. O:son, förste reparatör (Förs.); Erikson, K. M., vaktmästare (Förs.); Schager, F. O., byråchef (Förs.); Billström, J. M., prakt. läkare (Förs.); Hintze, P. R., typograf (Förs.); Martin, L. G. M., advokat (Förs.); Barr, O. D. E., prakt. läkare (Förs.); Forsblom, L. A., hamnarbetare (Förs.); Linde, A., f. d. polisöverkonstapel (Förs.); Ståhlberg, M. E. (Lisa), fröken (Förs.); Svensson, D. F., förste expeditiönsvakt (Förs.); Ström, T. W., socialsekreterare i diakonistyrelsen (Förs.); Eriksson, Ida H., städerska (Förs.); Lindskog, F., överlärare (Förs.); Stark, V. M. A., maskinist (Förs.); Rung, K. A. R., mälkare (Förs.); Jungkvist, E. S. F., köpman (Förs.); Andersson, B. J. F., ingenjör (Förs.); Berggren, K. O., maskinist (Förs.); Karlsson, J. G. E., maskinist (Komm.); Ståhlberg, J. A. A., zinketsare (Förs.); Löfgren, C. W., förste reparatör (Förs.).

Kyrkl. in- stitu- tioner

Kyrkoråd.

Bokander, H. G. E., kyrkoherde, självskr. ordf., kyrkofullm. (se nedan); **Erikson**, K. M., vaktmästare, kyrkofullm.; **Linde**, A., f. d. polisöverkonstapel, kyrkofullm.; **Martin**, L. G. M., advokat, kyrkofullm.; **Rung**, K. A. R., mäkklare, kyrkofullm.; **Schager**, F. O., byråchef, kyrkofullm., kyrkovård och kassaförvaltare; **Stark**, V. M. A., maskinist, kyrkofullm.; **Törnberg**, A. O. O:son, förste reparatör, kyrkofullm., kyrkovård.

Suppleanter: **Berggren**, K. O., maskinist, kyrkofullm.; **Hintze**, P. R., typograf, kyrkofullm.; **Lindskog**, F., överlärare, kyrkofullm.; **Ståhlberg**, M. E. (Lisa), fröken, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Romare, P. B., aktuarie; t. Ålsten 5 19.
En bokförare.

Församlingens skolråd.

Se sid. 218.

Församlingsbibliotekets styrelse.

Se sid. 451.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Franzén, K. A. H., skräddare; **Nissvandt**, S. G., direktör; **Södergren**, N. A., aktuarie.
Suppleanter: **Salén**, C. L., handlande; **Strömberg**, A. V. E., revisor; **Svensson**, D. F., förste expeditionsvakt.

För skolrådet.

Hafström, A. G., hovrätts e. o. notarie; **Nissvandt**, S. G., direktör; **Svensson**, D. F., förste expeditionsvakt.
Suppleanter: **Franzén**, K. A. H., skräddare; **Strömberg**, A. V. E., revisor; **Wallin**, Elma M., fröken.

Kyrkoherde.

Bokander, H. G. E.

Komminister.

Bratt, E. J.

Ständig adjunkt.

Werner, A. I.

Klockare och kyrkofogde.

Lundgren, K. I. W.

Organist.

Johanson, M. S.

Kantor.

Hammarström, M. H.

Diakonissa.

(Klara Östra Kyrkogata 8, C.; t. 21 11 50; mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 9—11.)

Östling, Signe K.

Kyrkovaktmästare.

Strandberg, B. F. N.

En portvakt, en värmeledningsskötare.

Kungsholms församling.

(Ulrika Eleonora.)

Expedition: *Parmmätargatan 3, K.; t. 50 61 84, 53 38 16; expeditionstid: vardagar 10—11 samt t. v. helgfria fredagar 19,30—20,30.*

Kungsholmen lydde ursprungligen under Solna församling och hörde jämte denna till Storkyrkoförsamlingen under åren 1529—1636 och kom 1643 till Klara församling. År 1671 skildes Kungsholmen från Klara och bildade egen församling med Solna som annex 1671—1685. På den nuvarande kyrkans plats lades 1673 grunden till den nya församlingens kyrka. En provisorisk träkyrka, som upbyggts redan året förut, upptrann 1679, varefter gudstjänster höllas i ett hus vid Hantverkargatan. Byggandet av kyrkan gick nämligen till följd av församlingens fattigdom och ringa invånarantal (1672 blott 193 personer) synnerligen långsamt; först 1688 kunde kyrkan invigas och uppkallades efter dåvarande drottningen Ulrika Eleonora. Fullständigt färdigbyggd blev kyrkan först 1757 och tornet först 1813.

Fr. o. m. den 1 jan. 1925 utgör förutvarande Kungsholms församlings västra del egen församling, St Görans församling (se nedan). Dess öster om Klara Sjö belägna del överflyttades fr. o. m. 1925 till Klara församling.

Stat år 1933. Utgifter: 221,409 kr.; inkomster: 16,400 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 19 öre, till prästerskapets avlöning 15 öre (därav allmän kyrkoavgift 8 öre) och till skolkassan 3 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 14,055 kr. per år, fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., ett ålderstillägg å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., ersättning för bostad och vivre 3,000 kr. Kyrkonotarie: arvode 1,200 kr. Räkenskapsförare: arvode 1,600 kr. Skrivbiträde: lön 1,600 kr. Klockare, kantor och kyrkofogde: tjänsterna föremål för reglering (anslag $\frac{1}{5}$ — $\frac{3}{12}$ 1933: 3,600 kr.). Organist: lön 3,000

kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr. Diakonissa: arvode 1,400 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 2,100 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., för städning 1,600 kr., fri bostad. Värmeledningsskötare: lön 2,400 kr., ett ålderstillägg å 300 kr., fri bostad eller hyresersättning. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg (fr. o. m. 1/5 1933 från kyrkofonden) enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % å kontanta avlöningsförmåner understigande 8,400 kr., därjämte vissa barntillägg); dessutom erlägger församlingen vederbörliga pensionsavgifter. Till övriga befattningshavare utgår rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämma i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 10 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 4,432 (motsvarande 25,5 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgävos under valjarbeteckningen »Arbetarepartiet och De Borgerliga» (Arb., Borg.) 4,072 godkända röster (28 platser), under valjarbeteckningen »Arbetarepartiet, Kommunisterna» (Komm.) 301 godkända röster (2 platser) samt under valjarbeteckningen »Klass mot klass» 40 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Borgström, A. G. S., f. d. justitieråd (se nedan).

Vice ordförande.

Simson, C. G:son, byråföreståndare (se nedan).

Ledamöter.

Borgström, A. G. S., f. d. justitieråd (Arb., Borg.); Simson, C. G:son, byråföreståndare (Arb., Borg.); Trönberg, P., överlärare, stadsfullm. (Arb., Borg.); Karlsson, A. F., järnarbetare (Arb., Borg.); Sandström, K. G. A., stadsfiskal (Arb., Borg.); Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm. (Arb., Borg.); Mossberg, K. W. R., civilingenjör (Arb., Borg.); Ström, f. Hånes, Hildegard A., fru, stadsfullm. (Arb., Borg.); Bergholtz, D. A., tjänsteman (Arb., Borg.); Tillgren, J., professor (Arb., Borg.); Adling, A. A:son, byggnadsingenjör (Arb., Borg.); Sällqvist, A. A., inspektör (Arb., Borg.); Spångberg, A., direktör (Arb., Borg.); Kilbom, K., redaktör, stadsfullm. (Komm.); Sandahl, F. G. W., övervaktmästare (Arb., Borg.); Dahlén, G. S., tandläkare (Arb., Borg.); Söderlund, C. H., järnarbetare (Arb., Borg.); Wittholm, f. Ekström, Karin S. L., fru (Arb., Borg.); Holm, J. A., metallarbetare (Arb., Borg.); Schreuder, F., fabriksidkare (Arb., Borg.); Hallberg, K. H. V., murare (Arb., Borg.); Ekgren, E. T., redaktör (Arb., Borg.); Antin,

A. R., metalltryckare (Arb., Borg.); Blom, Kyrkl. S. D., extra byrådirektör (Arb., Borg.); Jons- in- son, E. A., tillsyningsman (Arb., Borg.); Asproth, J. K., aktuarie (Arb., Borg.); Bäck- ström, B. G., köpman (Arb., Borg.); Berg- tioner man, P. O. J. N., syssloman (Arb., Borg.); Johansson, K. A., järnvägsman (Komm.); Berg- man, Helfrid E., lärarinna (Arb., Borg.).

Kyrkoråd.

Larsson, C. V., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); Bergholtz, D. A., tjänsteman, kyrko- fullm., kassaförvaltare; Borgström, A. G. S., f. d. justitieråd, kyrkofullm., kyrkovärd; Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stads- fullm., kyrkofullm.; Johansson, S. J., förste assistent; Lennström, J. A., posttjänsteman; Mossberg, K. W. R., civilingenjör, kyrkofullm.; Sandström, K. G. A., stadsfiskal, kyrkofullm.; Simson, C. G:son, byråföreståndare, kyrko- fullm., kyrkovärd; Trönberg, P., överlärare, stadsfullm., kyrkofullm.

Suppleanter: Adling, A. A:son, byggnadsingen- jör, kyrkofullm.; Asproth, J. K., aktuarie, kyrkofullm.; Blom, S. D., extra byrådirektör, kyrkofullm.; Ekgren, E. T., redaktör, kyrko- fullm.; Hendén, J. O., järnvägstjänsteman; Johansson, Axel R., assistent, stadsfullm.; Lindstedt, E. G., blomsterhandlare; Spångberg, A., direktör, kyrkofullm.; Stavenius, L., järn- vägstjänsteman.

Kyrkonotarie.

Eckerström, I. J. B. A. A. E., myntkamre- rare; t. 50 35 26.

En räkenskapsförare, ett skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 218.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Alvarsten, S. F. N., revisor; Carlsson, B. A. B., tf. fattigvårdsinspektör; Lovén, N. W., byrå- föreståndare.

Suppleanter: Kaleen, G. E., fil. kand.; Morin, C. A., assistent; Svensson, S. E. G., bank- tjänsteman; Söderström, A. H. J., typograf.

För skolrådet.

Bergman, P. O. J. N., syssloman; Gravenius, G. V., köpman; Hallberg, K. H. V., murare. Suppleanter: samma som för kyrkorådet (se ovan).

Kyrkoherde.

Larsson, C. V.

Komministrar.

Ramsten, B. A.; Kihlstedt, G.

Kyrkl. in-stitutioner *Ständig adjunkt.*
in- Skilling, B. Lison.
Stu- Klockare, kantor och kyrkofogde.
tioner Vakant.

Organist.

Skarby, J. E.

Diakonissa.

(Kungsklippan 7 B, K.; t. 50 01 22; mot-
 tagning: Hantverkargatan 6 (ingång från
 kyrkogården), K., vardagar, utom tisd-
 gar, 9—10; t. 50 89 38.)

Nilsson, Almira G.

Kyrkovaktmästare.

Gustafsson, N. E.

En värmeledningsskötare.

S:t Görans församling.

*Expedition: Arbetargatan 21, K.; t. 50 75 82 (exp.), 50 75 89 (kyrkoherden); ex-
 peditionstid: vardagar 10—11 samt helg-
 fria fredagar 19,30—20,30.*

S:t Görans församling utbröts den 1 jan.
 1925 ur Kungsholms församling (jfr ovan
 under denna församling) och utgör fr. o. m.
 den 1 maj 1925 eget pastorat. Församlingens
 kyrka, till vilken grunden lades år 1906, och
 som uppfördes huvudsakligen av donerade med-
 del, invigdes år 1910.

Stat år 1933. Utgifter: 215,990 kr.; in-
 komster: 33,500 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrko-
 kassan 18 öre, till prästerskapets avlönning 15,5
 öre (däruv allmän kyrkoavgift 8 öre) och till
 skolkassan 8 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön
 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr.,
 fri bostad. Två komministrar: lön 5,000
 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bo-
 stad, till förste komministern dessutom fyllnads-
 ersättning 1,328 kr. Ständig adjunkt: lön
 2,500 kr., ett ålderstillägg å 300 kr., provisorisk
 tilläggsarvode 1,200 kr., ersättning för bostad och
 vivre 3,000 kr. Kyrkonotarie: arvode 1,200
 kr. Räkenskapsförare: arvode 1,100 kr.
 Skrivbiträde: lön 1,600 kr., ett ålderstillägg
 200 kr. Skrivbiträde: lön 2,100 kr. Klock-
 are: lön 2,000 kr., fri bostad. Organist:
 lön 2,700 kr., ett ålderstillägg 300 kr. Kan-
 tor och kördirigent: lön 2,700 kr., ett ålders-
 tillägg 300 kr. Diakonissa: arvode 1,400 kr.,
 fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstal-
 ten). Kyrkovaktmästare: lön 2,000 kr.,
 två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad.
 Värmeledningsskötare: lön 2,000 kr., arvode
 som kyrkovaktare och ringare 790 kr., fri bostad.
 — Till församlingens prästerliga befattningsha-
 vare utgår (fr. o. m. 1/3 1933 från kyrkofon-

den) dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och
 riksdagen fastställda grunder (7 % å kontanta
 avlöningsförmåner understigande 8,400 kr., där-
 jämte vissa barntillägg); dessutom erlägger för-
 samlingen vederbörliga pensionsavgifter. Till
 övriga befattningshavare utgår rörligt tillägg i
 överensstämmelse med för stadens befattningsha-
 vare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämma i nov. 1930
 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlin-
 gen till 35. Församlingen är indelad i två val-
 kretsar (se nedan), första kretsen med 18 och
 andra kretsen med 17 kyrkofullmäktige.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 10
 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde inom för-
 samlingen i sin helhet 6,141 (motsvarande 28,7 %
 av samtliga röstberättigade). Inom första kret-
 sen avgavs under valjarbeteckningen »S:t Gö-
 rans samlingslista» (Saml.) 1,477 godkända rö-
 ster (9 platser), under valjarbeteckningarna »Ar-
 betarepartiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 1,218
 godkända röster (8 platser) och under valjar-
 beteckningarna »Arbetarepartiet. Kommunisterna»
 (Komm.) 216 godkända röster (1 plats) samt
 under valjarbeteckningen »Klass mot klass» 42
 godkända röster (ingen plats). Inom andra kretsen
 avgavs under valjarbeteckningen »S:t Görans
 samlingslista» (Saml.) 962 godkända röster (5
 platser), under valjarbeteckningarna »Arbete-
 repartiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 1,767 godkända
 röster (10 platser) och under valjarbeteckningarna
 »Arbetarepartiet. Kommunisterna» (Komm.) 398
 godkända röster (2 platser) samt under valjar-
 beteckningen »Klass mot klass» 31 godkända
 röster (ingen plats).

Ordförande.

Karlsson, K. G. Hjalmar, ombudsman, stadsfullm.
 (se nedan).

Vice ordförande.

Anjou, N. J., läroverksadjunkt (se nedan).

*Ledamöter.***Första valkretsen.**

(S:t Görans församling öster om Fridhemsgatan.)

Hessler, A. A. H., sekreterare, stadsfullm. (Saml.);
 Karlsson, K. G. Hjalmar, ombudsman, stads-
 fullm. (Soc.); Anjou, N. J., läroverksadjunkt
 (Saml.); Karlsson, Karl A., förbundsordförande,
 stadsfullm. (Soc.); Snygg, C. F. B., överkonstapel
 (Saml.); Edberg, F. O., spårvägsman (Soc.);
 Allard, O. E., ingenjör (Saml.); Larsson, f.
 Karlsson, Jenny A. F., fru (Soc.); Pravitz, A.
 G. F., redaktör (Saml.); Winqvist, K. M., järn-
 vägstjänsteman (Soc.); Fristedt, J. Maria,
 folkskollärarinna (Saml.); Pihl, D. J., metall-
 arbetare (Komm.); Ahenius, H. V., riksbanks-
 revisor (Saml.); Malmberg, K. D., typograf

(Soc.): **Rydh**, C. L., ingenjör (Saml.); **Malm-bäck**, J. V., bageriarbetare (Soc.); **Michaëlsson**, C. Hj. N., extra notarie (Saml.); **Stehr**, A. L., folkskollärare (Soc.).

Andra valkretsen.

(S:t Görans församling väster om Fridhemsgatan.)

Eén, O. B. L., föreståndare (Soc.); **Ringkvist**, K. I., badare (Soc.); **Asplund**, S. E., byggnadsingenjör (Saml.); **Ånstrand**, C. F., kvarnarbetare (Soc.); **Iskull**, f. Franzén, Vilma G. S., fru (Soc.); **Carlsson**, Elsa A., bitr. föreståndarinna (Saml.); **Blomqvist**, N. V., bokförlagsbiträde (Komm.); **Bergström**, J. I., spårvägsman (Soc.); **Ryrberg**, C. A., överste (Saml.); **Lindholm**, J. F., maskinarbetare (Soc.); **Pettersson**, C. A. H., metallarbetare (Soc.); **Johanson**, E. I., verkmästare (Soc.); **Runnqvist**, G. A. W., direktör (Saml.); **Carlson**, G. M. J., skräddare (Komm.); **Mobert**, C. E., hantverksföreståndare (Soc.); **Wallén**, A. M. V. (Alli), fröken (Saml.); **Engberg**, J. M., järnvägstjänsteman (Soc.).

Kyrkoråd.

Ljunge, H. T. N., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); **Allard**, O. E., ingenjör, kyrkofullm., kyrkovård; **Edberg**, F. O., spårvägsman, kyrkofullm., kyrkovård och kassaförvaltare; **Engberg**, J. M., järnvägstjänsteman, kyrkofullm.; **Johanson**, E. I., verk-mästare, kyrkofullm.; **Mobert**, C. E., hantverksföreståndare, kyrkofullm.; **Nordgren**, A. G., stadshusförvaltare; **Ringkvist**, K. I., badare, kyrkofullm.; **Snygg**, C. F. B., överkonstapel, kyrkofullm.

Suppleanter: **Anderberg**, C. J., expeditionsföreståndare; **Lagergren**, D. G., kassör; **Lindholm**, J. F., maskinarbetare, kyrkofullm.; **Malmborg**, K. D., typograf, kyrkofullm.; **Persson**, O. A., sjukvårdare; **Runnqvist**, G. A. W., direktör, kyrkofullm.; **Rydh**, C. L., ingenjör, kyrkofullm.; **Sandahl**, K. H., förman.

Kyrkonotarie.

Lillieros, J., rådman; t. 60 69 44.

En *räkenskapsförare*, ett *skrivbiträde*.

Församlingens skolråd.

Se sid. 219.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Abenius, H. V., riksbanksrevisor; **Larson**, G. A., järnarbetare; **Pettersson**, C. A. H., metallarbetare.

Suppleanter: **Hane**, K. O. R., banktjänsteman; **Kalin**, J., måleriarbetare; **Rockström**, A. H., grovarbetare.

För skolrådet.

Abenius, H. V., riksbanksrevisor; **Malm-bäck**, J. V., bageriarbetare; **Ånstrand**, C. F., kvarnarbetare. **Suppleanter:** **Hartell**, N., snickeriarbetare; **Kalin**, J., måleriarbetare; **von Tell**, C. D. R., postkontrollör.

Kyrkl. in-stitutioner

Kyrkoherde.

Ljunge, H. T. N.

Komministrar.

Lindberg, J.; **Norrlander**, Å. H.

Ständig adjunkt.

Skoglund, S. A. G.

Klockare.

Larsson, B. K. S. (se nedan).

Organist.

Sjörin, H.

Kantor och kördirigent.

Lundvik, H.

Diakonissa.

(Arbetargatan 21, K.; t. 50 24 08; mot-tagnings: å pastorsexp. Arbetargatan 21 K., vardagar, utom tisdagar och lör-dagar, 9—10; t. 50 15 73.)

Wallengren, Anny.

Kyrkovaktmästare.

Larsson, B. K. S. (se ovan).

En *värmeledningsskötare*.

Adolf Fredriks församling.

Expedition: Kammakargatan 30, Va.; t. 11 37 75, 20 70 76; expeditionstid: var-dagar 10—11 samt (sept.—maj) helgfria fredagar 19—20.

Nuvarande Adolf Fredriks församling hörde först under Klara. År 1673 byggdes emellertid på den plats, där Adolf Fredriks kyrka nu ligger, ett kapell, S:t Olofs kapell, och då detta år 1675 invigdes, anvisades den del av församlingen, som låg norr om Kammakargatan (de s. k. Kungsbackboerne), bänkplatser i detta kapell. År 1773 fick denna trakt av Klara församling bilda egen församling, uppkallad efter konung Adolf Fredrik, och följande år blev församlingens kyrka färdig, uppbyggd omkring det gamla kapellet. Enligt beslut av kungl. maj:t den 2 juni 1905 delades församlingen den 1 maj 1906 i trenne församlingar: Adolf Fredriks, Gustav Vasa och S:t Matteus.

Stat år 1933. Utgifter: 305,849 kr. (staten för prästerskapets avlöning omfattar tiden $\frac{1}{4}$ 1933— $\frac{30}{4}$ 1934); inkomster: 12,520 kr.

Uttebitering pr skattekrona. Till kyrko-kassan 42 öre, till prästerskapets avlöning 20 öre (därav allmän kyrkoavgift för tiden $\frac{1}{4}$ 1933— $\frac{30}{4}$ 1934 12 öre) och till skolkassan 4 öre.

Kyrkl. in-stitutioner *Avlöningar m. m.* Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålders-tillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggs-arvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 800 kr. Bok-förare: arvode 800 kr. Klockare: lön 3,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., fri bostad. Organist: lön 3,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., hyresbidrag 1,000 kr. Kantor: lön 3,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., hyresbidrag 1,000 kr. Kyrkoskrivare: lön 3,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Församlingssyster: arvode 1,500 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 2,400 kr. Portvakt och värmeledningsskötare: lön 2,100 kr., två ålderstillägg, vardera å 200 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg (fr. o. m. 1/5 1933 från kyrkofonden) enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % å kontanta avlösningför-måner understigande 8,400 kr., därjämte vissa barnstillägg); dessutom erlägger församlingen vederbörliga pensionsavgifter. Till övriga befattningshavare (med undantag av församlingssystemen) utgår rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 25.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 12 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 3,496 (motsvarande 27,9 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgåvos under väljarbeteckningen »Kyrkligt intresserade» (Kyrkl.) 2,629 godkända röster (20 platser), under väljarbeteckningen »Kyrkan över partierna» (Kyrk. ö. p.) 193 godkända röster (1 plats), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 568 godkända röster (4 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Kommunisterna» (Komm.) 62 godkända röster (ingen plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 14 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Hagardt, A., kyrkoherde.

Vice ordförande.

Lagergrehn, G. L., direktör (se nedan).

Ledamöter.

Lagergrehn, G. L., direktör (Kyrkl.); Klint, J. A., fabrikör (Kyrkl.); Rathman, J. C. N., grosshandlare (Kyrkl.); Hedborg, J. V. J:son, köpman (Kyrkl.); Sjöström, f. Viktorsson, A. Maria C., fru (Soc.); Wolfbrandt, E. G., kom-

minister (Kyrkl.); Hjelm, K. J., ingenjör (Kyrkl.); Lundberg, K. V. J., rektor (Kyrkl.); Almgren, S. V., grosshandlare (Kyrkl.); Johansson, E. A. V., justerare (Soc.); Fallenius, C. M. G., amanuens (Kyrkl.); Källén, O. N., handlande (Kyrkl.); Lagergren, Maria S. V., fröken (Kyrkl.); Lindman, K. A. S., fil. kand. (Kyrkl.); Sääf, L. G., förste postiljon (Soc.); Wikström, C. E., grosshandlare (Kyrkl.); Roos, A. E., apotekare (Kyrk. ö. p.); Lindvall, J. V. A., bokhållare (Kyrkl.); Ingmanson, E. A., järnvägstjänsteman (Kyrkl.); Waldner, f. Andersson, Dagmar C. M., fru (Kyrkl.); Åhrberg, F. A. L., typograf, stadsfullm. (Soc.); Wahlström, S. G. E., byggnadsingenjör (Kyrkl.); Lindblom, K. G., professor (Kyrkl.); Pettersson, A. J. M. (Hanna), fröken (Kyrkl.); Brandt, P. A., tf. förste postassistent (Kyrkl.).

Kyrkoråd.

Hagardt, A., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); Almgren, S. V., grosshandlare, kyrkofullm.; Falk, S. G., direktör, stadsfullm.; Hedborg, J. V. J:son, köpman, kyrkofullm.; Klint, J. A., fabrikör, kyrkofullm., kassaförvaltare, kyrkovärd; Källén, O. N., handlande, kyrkofullm.; Lagergrehn, G. L., direktör, kyrkofullm., kyrkovärd; Rathman, J. C. N., grosshandlare, kyrkofullm.; Sääf, L. G., förste postiljon, kyrkofullm.

Suppleanter: Brandt, P. A., tf. förste postassistent, kyrkofullm.; Fallenius, C. M. G., amanuens, kyrkofullm.; Hjelm, K. J., ingenjör, kyrkofullm.; Lindman, K. A. S., fil. kand., kyrkofullm.; Pettersson, A. J. M. (Hanna), fröken, kyrkofullm.; Wahlström, S. G. E., byggnadsingenjör, kyrkofullm.; Wolfbrandt, E. G., komminister, kyrkofullm.; Åhrberg, F. A. L., typograf, stadsfullm., kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Ljungman, C. J. D., auditör: t. 60 74 56.
En kyrkoskrivare, en bokförare.

Församlingens skolråd.

Se sid. 219.

Församlingens revisorer.

Hasselgren, J. R., fabrikör; Malm, E. R., lagerchef; Moon, A. F. G., posttjänsteman.
Suppleanter: Aspington, N., direktör; Eriksson, D. P. N., förtroendeman; Komstedt, J. N., byggnadsingenjör.

Kyrkoherde.

Hagardt, A.

Komministrar.

Wallstersson, K. E.; Wolfbrandt, E. G.

Ständig adjunkt.

Mannström, C. O.

Klockare.

Kvarzell, J. A.

Kantor.

Arrhenius, B. A. A.

Organist.

Nordqvist, G. L.

Församlingssyster.

(Saltmätargatan 1, Va.; t. 20 41 45; mot-
tagningstid: vardagar, utom onsdagar, 9
—10.)

Molin, Märta C.

Kyrkovaktmästare.

Vakant, tff. Grubb, T. S.

En portrakt och värmeledningsskötare.

Gustav Vasa församling.

*Expedition: Västmannagatan 63, Va.; t.
38 55 82, 38 49 77; kyrkoherdens arbets-
rum 32 51 38; expeditionstid: vardagar
10—11 samt (utom juni—aug.) helgfria
fredagar 18,30—19,30.*

Församlingen skildes från Adolf Fredriks församling den 1 maj 1906 (se ovan under denna församling), och i juni s. å. invigdes den nyuppförda kyrkan.

Stat år 1933. Utgifter: 270,916 kr.; inkomster: 66,682 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 27 öre, till prästerskapets avlöning 8 öre, allmän kyrkoavgift 8 öre och till skolkassan 4 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålders-tillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggs-arvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 800 kr. Bok-förare: arvode 1,100 kr. Skrivbiträde: lön 2,160 kr., ett ålderstillägg 300 kr. Klockare: lön 3,600 kr., ett ålderstillägg 500 kr., fri bostad. Kantor: lön 3,000 kr. Organist: lön 3,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., personligt lönetillägg 500 kr. (utan dyrtidstillägg däraf). En diakonissa: lön 1,500 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissan-stalten); en diakonissa: avlönad av fattig-vårdsstyrelsen. En kyrkovaktmästare: lön 2,600 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Värmeledningsskötare: lön 2,100 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår (fr. o. m. 1/6 1933 från kyrkofonden) dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % å kon-tanta avlöningsförmåner, understigande 8,400 kr.,

därjämte vissa barntillägg); dessutom erlägger församlingen vissa pensionsavgifter. Härutöver utgår till kyrkoherden rörligt lönetillägg enligt för stadens befattningshavare gällande grunder, churu med reduktion av procenttalen med 6 en-heter. Till samtliga icke prästerliga befattnings-havare utgår rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

**Kyrkl.
in-
stitu-
tioner**

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för för-samlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 12 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 4,957 (motsvarande 27,5 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgävos under väljarbeteckningen »Kyrkligt intresserade. De Borgerliga» (Kyrkl. Borg.) 3,197 godkända röster (20 platser), under väljarbeteckningen »Kyrkan över partierna» (Kyrk. ö. p.) 352 godkända röster (2 platser), under väl-jarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Socialdemo-kraterna» (Soc.) 1,170 godkända röster (7 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Kom-munisterna» (Komm.) 174 godkända röster (1 plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 28 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Hallberg, H. E., kyrkoherde (se nedan).

Vice ordförande.

von Friesen, F. H., kamrerare (se nedan).

Ledamöter.

Hallberg, H. E., kyrkoherde (Kyrkl. Borg.); Sällström, G. F. W., ingenjör (Kyrkl. Borg.); Hallström, K. L. F., tjänsteman (Soc.); Ek-man, C. G., bankdirektör (Kyrkl. Borg.); von Friesen, F. H., kamrerare (Kyrkl. Borg.); En-qvist, C. E., posttjänsteman (Soc.); Ingmansson, O. G., kontrollör (Kyrkl. Borg.); Liljencrantz, f. Tamm, Märta, friherrinna (Kyrkl. Borg.); Svensson, P., fabrikör (Kyrkl. Borg.); Ohls-son, f. Augustdotter, Elin C., fru (Soc.); Bohlin, G., speerihandlare (Kyrkl. Borg.); Lund, B. A., ständig adjunkt (Kyrkl. Borg.); Ankar, G. A., komminister (Kyrk. ö. p.); Ny-berg, J. S., skräddarmästare (Soc.); Schürer von Waldheim, f. Grönwall, Ruth A., fru (Kyrkl. Borg.); Hielte, F. A., tjänsteman (Kyrkl. Borg.); Welander, A. S., snickare (Soc.); Persson, L., kamrerare (Kyrkl. Borg.); Runmark, A. R., direktör (Kyrkl. Borg.); Johanson, N. L. H., f. d. telegrafdirektör (Kyrkl. Borg.); Wermelin, E., skräddare (Soc.); Bonell, Ida G., föreständar-inna (Kyrkl. Borg.); Dahlöf, E. A., tf. sek-reterare (Kyrkl. Borg.); Holmdahl, D. I. W., ombudsman (Komm.); Holm, J. A., urfabrikör (Kyrkl. Borg.); Janér, H. G. A., agro-nom (Kyrkl. Borg.); Härner, Frida M., över-lärare (Kyrk. ö. p.); Seth, O. M. F., notarie

Kyrkl. in-stitu-tioner (Kyrkl. Borg.); **Bjurström**, O. V., linjeförman (Soc.); **Bernton**, E. T., köpman (Kyrkl. Borg.).

Kyrkoråd.

Hallberg, H. E., kyrkoherde, kyrkofullm., självskr. ordf. (se nedan); **Bjurström**, O. V., linjeförman, kyrkofullm.; **Fredrikson**, K. G. A., byråföreståndare; **von Friesen**, F. H., kamrerare, kyrkofullm.; **Hallström**, K. L. F., tjänsteman, kyrkofullm.; **Ingmanson**, O. G., kontrollör, kyrkofullm.; **Runmark**, A. R., direktör, kyrkofullm., kyrkovård och kassaförvaltare; **Seth**, O. M. F., notarie, kyrkofullm.; **Svensson**, P., fabrikör, kyrkofullm., kyrkovård.

Suppleanter: **Arvidson**, C. F., målarmästare; **Holm**, J. A., urfabrikör, kyrkofullm.; **Ohlén**, E., grosshandlare; **Wermelin**, E., skräddare, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Grafström, N. H:son, tf. hovrättsfiskal; t. 62 17 90.

En bokförare, ett skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 220.

Församlingens revisorer.

Björklund, S. S., kamrerare; **Persson**, L., kamrerare; **Welander**, A. S., snickare.

Suppleanter: **Hjertstrand**, M. D., advokat; **Lindeborg**, J. A., skohandlare; **Peterson**, C. G., bankrevisor.

Kyrkoherde.

Hallberg, H. E.

Komministrar.

Ankar, G. A.; **Edsman**, J. E.

Ständig adjunkt.

Lund, B. A.

Klockare.

Wærner, A. S.

Kantor.

Sagner, H. R. E., tf.

Organist.

Olsson, O. E.

Diakonissor.

(Gemensamma för församlingen och fattigvårdsstyrelsen: **Västmannagatan 63, Va.**; t. 30 96 39, 32 29 56, 38 49 77, 38 55 82; mottagningstid: tisdagar, fredagar och lördagar 9—11.)

Norrbom, J. K. M. (Karin); **Olson**, J. (Nanna).

Kyrkovaktmästare.

Aspe, G. F.

En värmeledningsskötare.

Matteus församling.

Expedition: Västmannagatan 92, Va.; t. 38 64 99 (exp.), 38 54 91 (kyrkan), 33 94 50 (kyrkoherdens expeditionssrum); expeditionstid: vardagar 10—11 samt (utom juni —aug.) helgfria fredagar 19—20.

Församlingen skildes från Adolf Fredriks församling den 1 maj 1906 (jfr ovan under denna förs.). En kyrka hade redan före delningen blivit uppförd och invigd år 1903. Kyrkan undergick åren 1923 och 1924 en omfattande om- och tillbyggnad.

Stat år 1933. Utgifter: 366,891 kr.; inkomster: 62,661 kr.

Utdelivering pr skattekrona. Till kyrkokassan 13 öre, till prästerskapets avlöning 14 öre (därav allmän kyrkoavgift 8 öre), till skolkassan 7 öre och till församlingsbiblioteket 2 öre.

Ävönningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Tre komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålders-tillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 1,300 kr. Bokförare: arvode 1,000 kr. Två skrivbiträden: arvode 3,200, resp. 2,800 kr. Klockare och kantor: lön 4,200 kr., fri bostad. Organist: lön 4,500 kr. Två diakonissor: arvode 2,000 kr., fri bostad eller hyresersättning (dessutom avgift till diakonissanstalten). Förste kyrkovaktmästare: lön 3,500 kr., fri bostad. Andre kyrkovaktmästare: lön 3,200 kr., fri bostad. Eldare och ringare: lön 3,000 kr. Vaktmästare (i församlingssalen): lön 1,200 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg (fr. o. m. 1/5 1933 från kyrkofonden) enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % å kontanta avlöningsförmåner understigande 8,400 kr., därjämte vissa barntillägg); dessutom erlägger församlingen vissa pensionsavgifter. Till övriga befattningshavare (med undantag av kyrkonotarien, bokföraren och skrivbiträdena) utgår dyrtidstillägg med 32 % å kontanta avlöningsförmåner.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 12 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 12,399 (motsvarande 31,3 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgävos under valarbetekningen »Kyrkligt intresserade» (Kyrkl.) 6,938 godkända röster (17 platser), under väljarbetekningarna »Arbetsrepertiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 4,551

godkända röster (12 platser), under väljarbet-teckningarna »Arbetarepartiet. Kommunisterna» (Komm.) 673 godkända röster (1 plats) samt under väljarbet-teckningen »Klass mot klass» 130 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Holmbäck, A. J., komminister (se nedan).

Vice ordförande.

Petrén, V. E. O., hovrättsråd (se nedan).

Ledamöter.

Holmbäck, A. J., komminister (Kyrkl.); Forsell, J. A. S:son, kassör (Soc.); Wiklund, E. V., ständig adjunkt (Kyrkl.); Karlén, O. J., för-troendeman (Soc.); Kleist, J. B. A., ingenjör (Kyrkl.); Ferm, A. V., snickare, stadsfullm. (Soc.); Petré, V. E. O., hovrättsråd (Kyrkl.); Hesslin, O. E., intendent (Kyrkl.); Wessman, f. Svensson, Signe A. M., fru (Soc.); Ahlberg, A. W., tf. rektor (Kyrkl.); Borgström, J. W., spårvägsman, stadsfullm. (Soc.); Holm, f. Holm, O. V. C. (Tillie), fru (Kyrkl.); Söderholm, A. H., järnvägstjänsteman (Soc.); Holmblad, R. A., direktör (Kyrkl.); Christerson, L., direk-tör (Kyrkl.); Johnsson, A., redaktör (Komm.); Lindén, K. J. V., ingenjör (Kyrkl.); Daniels-son, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru (Soc.); Carl-gren, W., lektor (Kyrkl.); Johansson, P. O., ombudsman (Soc.); Samzelius, I., di-rektör (Kyrkl.); Hedlund, P. E., direktör (Kyrkl.); Danielsson, T. H., tjänsteman (Soc.); Lönnqvist, C. O., major (Kyrkl.); Agerby, E. M. (Greta), fröken (Soc.); Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna, stadsfullm. (Kyrkl.); Lindahl, C. F., förbundssekreterare (Soc.); Sundquist, E. G., sekreterare i diako-niststyrelsen (Kyrkl.); Åkesson, Anna J., folk-skollärarinna (Kyrkl.); Zederroth, S. V., kon-torist (Soc.).

Kyrkoråd.

Gunnard, O. B., vice pastor, självskr. ordf. (se nedan); Borgström, J. W., spårvägsman, stads-fullm., kyrkofullm.; Carlgren, W., lektor, kyrkofullm.; Hedlund, P. E., direktör, kyrko-fullm.; Karlén, O. J., förtroendeman, kyrko-fullm.; Kleist, J. B. A., ingenjör, kyrkofullm., kassaförvaltare, kyrkovärd; Lindén, K. J. V., ingenjör, kyrkofullm.; Lönnqvist, C. O., major, kyrkofullm.; Wessman, f. Svensson, Signe A. M., fru, kyrkofullm.
Suppleanter: Brage, E. G., kontorist; Fries, N. O. E., järnvägstjänsteman; Holmblad, R. A., direktör, kyrkofullm.; Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna, stadsfullm.; kyrkofullm.; Palm, A. A. E., major; Porath, Sally M., korrespondent; Samzelius, I., direk-tör, kyrkofullm.; Strand, A. W., kassör.

Kyrkonotarie.

Sahlin, E. C., konsistoriesekreterare; t. 10 96 19.
En bokförare, två skrivbiträden.

Församlingens skolråd.

Se sid. 220.

Församlingsbibliotekets styrelse.

Se sid. 452.

Församlingens revisorer.

Agnell, A. G., kontorist; Lindholm, C. E., tf. kontrollör; Lundwall, N. D., bankkamrerare.
Suppleanter: Aastrup, N. G. E., kontorist; Agerby, E. M. (Greta), fröken; Gustafsson, E. L. E., notarie.

Kyrkoherde.

Gunnard, O. B. (fr. o. m. $\frac{1}{10}$ 1933).

Vice pastor.

Gunnard, O. B. (se ovan och nedan).

Komminister.

Holmbäck, A. J.; Wikmark, C. R.; Gunnard, O. B., tj. (se ovan), tf. Irstam, T. V. H.

Ständig adjunkt.

Wiklund, E. V.

Klockare och kantor.

Ahlberg, D. J.

Organist.

Althén, K. R.

Diakonissor.

(Matteuskyrkan, Vanadisvägen 35, Va.;
mottagningstid: vardagar, utom fredagar,
9—10.)

Stensgård, Ester A. V.; t. 38 04 19 (bostaden
33 98 16); Sandström, Alma I. V; t. 30 28 18
(bostaden 31 20 21).

Förste kyrkovaktmästare.

Hanning, F. O.

En andre kyrkovaktmästare, en eldare
och ringare, en vaktmästare (i församlings-
salen).

Jakobs församling.

Expedition: Jakobsgatan 2, C.; t. 10 05 39,
20 69 50; expeditionstid: vardagar 10—11.

Jakobs kyrka omtalas i urkunder från tretton-hundratalets början. Den tillhörde då Solna församling. Den gamla kyrkan nedrevs av Gus-tav Vasa. En ny kyrka började byggas under Johan III:s tid, men arbetet avstannade vid hans död och återupptogs först i början av 1630-

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner

**Kyrkl. in-
stitu-
tioner** talet. År 1643 var kyrkan färdig att invigas. Redan samma år delades Norrmalm i två församlingar, Klara och Jakobs, med Brunkeberg som gräns. År 1671 bildade de av Norrmalms invånare, som bodde i trakten av St: Johannis kapell, egen församling med av ärkebiskopen men icke av konsistoriet erkänd kyrkoherde. Denna församlingsbildning upphävdes emellertid snart, och den del av den nybildade församlingen, som utgjordes av de inom Klara församling boende s. k. Kungsbacksoerne fick i stället 1675 gudstjänstlokal i St: Olofs kapell under Klara församling (jfr sid. 421). År 1672 skildes Ladugårdslandet från Jakobs församling, men därvid bestämdes, att Ladugårdslandet skulle skötas och förestås av amiralitetspredikanterna under kyrkoherdens i Jakob inseende såsom »superintendent vid amiralitetet». Amiralitetet flyttade 1680 till Karlskrona, men först 1723 upphörde amiralitetets överinseende över Ladugårdslands församling. (Jfr sid. 448.)

Den 1 maj 1907 skildes Jakobs och Johanes församlingar.

Stat år 1933. Utgifter: 366,035 kr.; inkomster: 114,000 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 24 öre, till prästerskapets avlöning 2 öre samt allmän kyrkoavgift 10 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 16,000 kr., fri bostad. Komminister: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 10,500 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera à 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 10,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 3,000 kr. Räkenskapsförare: lön 4,500 kr. Klockare: lön 4,500 kr., två ålderstillägg, vardera à 1,000 kr., personligt lönetillägg 700 kr., fri bostad. Organist: lön 5,250 kr. Kantor: lön 4,500 kr. Diakon: lön 4,000 kr. Diakonissa: arvode 1,800 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 3,500 kr., ett ålderstillägg à 500 kr., fri bostad. — Till församlingens präster utgår dyrtidstillägg (fr. o. m. $\frac{1}{3}$ 1933 från kyrkofonden) enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % à kontanta avlöningsförmåner understigande 8,400 kr., därjämte vissa barnstillägg); dessutom erlägger församlingen vissa pensionsavgifter.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 20.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 10 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 879 (mot-svarande 18,5 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgåvos under väljarbeteckningen »St: Jacobs samlingslista» 874 godkända röster (20 platser).

Ordförande.

Andræ, S. E. J., kyrkoherde (se nedan).

Vice ordförande.

Sjögren, J. O., direktör (se nedan).

Ledamöter.

Andræ, S. E. J., kyrkoherde, Sjögren, J. O., direktör, Wachtmeister, E. H., greve, överstekammarjunkare, Nilsson, A. H. E., reparatör, Reuterskiöld, C. B., major, stadsfullm., von Hofsten, E. G. N., direktör, Sjögren, Ebba M. E., fröken, Lindholm, H. G., typograf, Jonsson, G. A., komminister, Sjögren, P. A., ingenjör, Fryckstrand, H., grosshandlare, Borgström, E., mekaniker, Kock, f. Wiik, Elsa M., fru, Hellman, J. A., hamnfogde, Janson, S. A., frisörmästare, Andersson, K. A., spårvägskontrollör, Jonsson, J. A., skräddarmästare, Jansson, G. A., övervaktmästare, Mueller, M. K. (Greta), föreståndarinna, Andersson, A. A., järnsvarvare (samtliga valda under väljarbeteckningen »St: Jacobs samlingslista»).

Kyrkoråd.

Andræ, S. E. J., kyrkoherde, kyrkofullm., själv-skr. ordf. (se nedan); Borgström, E., portvakt, kyrkofullm.; Hedborg, T. Gison, livmedikus; von Hofsten, E. G. N., direktör, kyrkofullm.; Reuterskiöld, C. B., major, stadsfullm., kyrkofullm.; Sjögren, J. O., direktör, kyrkofullm., kyrkovärd; Wachtmeister, E. H., greve, överstekammarjunkare, kyrkofullm.

Suppleanter: Björnström, G., överste; Nilsson, A. H. E., reparatör, kyrkofullm.; Sjögren, P. A., ingenjör, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Afzelius, A. C. A., rådmän; t. Lidingö-Brevik 77.

En räkenskapsförare.

Församlingens skolråd.

Se sid. 221.

Församlingens revisorer.

Fryckstrand, H., grosshandlare; Söderbom, J. H. F., överste.

Suppleanter: Jansson, G. A., övervaktmästare; Lindholm, H. G., typograf.

Kyrkoherde.

Andræ, S. E. J.

Komminister.

Jonsson, G. A.

Ständig adjunkt.

Buréus, B. G. E.

Klockare.

Gustafsson, A. M., tjl., tjf. Mårtenson, D. R.
(se nedan).

Organist.

Åhlén, G. W.

Kantor.

Vakant, tjf. Svanholm, S. K. V.

Diakon och diakonissa.

(Jakobsgatan 4, C.; t. 22 09 33; mottagningstid: vardagar 9—11).

Mårtenson, D. R. (se ovan); Karlsson, Anna H.

Kyrkovaktmästare.

Björklund, A. T.

Johannes församling.

Expedition: Kammakargatan 12, Va.; t. 10 71 80, 11 68 30; expeditionstid: vardagar 10—11 samt (utom juni—aug.) helgfria fredagar 19,30—20,30.

På 1630-talet byggdes på nyan Johannes kyrkogård ett gravkapell, som även användes till gudstjänstlokal för kronans manskap. Först 1671 började kapellet, som kallades St Johannis kapell, användas till gudstjänster för församlingen under den tid förslag var å bane att skilja denna trakt från Jakobs församling (jfr ovan under denna församling). Under Gustav III:s tid lades grunden till en ny kyrka, men arbetet avstannade snart. År 1890 invigdes en ny kyrka på platsen, och den 1 maj 1907 skildes församlingen från Jakobs. År 1904 invigdes vid Vanadislunden en ny kyrka, St Stefanskyrkan.

Stat år 1933. Utgifter: 296,924 kr.; inkomster: 27,816 kr.

Utdelning pr skattekrona. Till kyrkokassan 38 öre, till prästerskapets avlöning 8 öre, allmän kyrkoavgift 10 öre, till skolkassan och till biblioteket 9 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., personligt lönetillägg 1,000 kr., fri bostad. Tre komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., personligt lönetillägg 1,000 kr. (till de båda äldsta komministrarna), fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr. provisorisk tilläggs-lön 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarier: arvode 1,200 kr. Kyrkokamrerare: arvode 2,700 kr. Klockare och kyrkofogde: lön 4,200 kr., tre ålderstillägg, vartdera å 300 kr., fri bostad. Organist vid Johannes kyrka: lön 2,880 kr., tre ålderstillägg, vartdera å 300 kr. Organist och kantor vid Stefanskyrkan: lön 2,880 kr., två ålderstillägg, vartdera å 300 kr. Kantor vid Johannes kyrka: lön

2,880 kr., tre ålderstillägg, vartdera å 300 kr. Diakon: lön 3,500 kr., fri bostad. Två diakonissor: arvode 1,260 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare vid Johannes kyrka: lön 2,400 kr., fri bostad. Kyrkovaktmästare vid Stefanskyrkan: lön 2,400 kr., tre ålderstillägg, vartdera å 300 kr., fri bostad. Kyrkogårdsvårdare samt äldre vid Johannes kyrka och Stefanskyrkan: lön 3,540 kr., fri bostad. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår (fr. o. m. 1/5 1933 från kyrkofonden) dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % å kontanta avlöningsförmåner understigande 8,400 kr., därjämte vissa barntillägg); dessutom erlägger församlingen vissa pensionsavgifter. Till övriga befattningshavare utgår rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 17 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 4,150 (motsvarande 25,6 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgävos under väljarbeteckningen »Johannes samlingslista» (Saml.) 3,718 godkända röster (28 platser), under väljarbeteckningen »Arbetspartiet. Kommunisterna» (Komm.) 350 godkända röster (2 platser) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 55 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Hjorth, J. E., direktör, stadsfullm. (se nedan).

Vice ordförande.

Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm. (se nedan).

Ledamöter.

Breding, G. E., förste stationsskrivare (Saml.); Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm. (Saml.); Jonsson, A., handlande (Saml.); Lundkvist, F., järnsvarvare (Saml.); Wassberg, A., f. d. överlärare (Saml.); Dahlgren, H., mekaniker (Saml.); Hjorth, J. E., direktör, stadsfullm. (Saml.); Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm. (Saml.); Tholander, C. M. (Carin), lärarinna (Saml.); Eriksson, J. E. Martin, chaufför, stadsfullm. (Saml.); Carlsson, C. I. H., servitör (Komm.); de Champs, H. L., generallöjtnant (Saml.); Hellberg, J., maskinsnickare (Saml.); Hultman, C. V., byggmästare (Saml.); Landkvist, V. F., f. d. bokhållare (Saml.); Lignell, f. Envall, A. Elsa E., fru (Saml.); Svensson, K. L., förman (Saml.); Berglund, R. L., direktör (Saml.); Sehardt, C., prakt. läkare (Saml.); Lundborg, N., förädrasbetare (Saml.); Esbjörnson, H. A., gross-

Kyrkl. in- stitu- tioner

handlare (Saml.); **Andersson**, K. E., gjutare (Saml.); **Dahlgren**, Elvira M., fru (Komm.); **Månsson**, G., diakon (Saml.); **Eriksson**, E. J. G., förman (Saml.); **Ahlin**, B. O. J., distriktsuppbördsman (Saml.); **Rudberg**, C., tullkontrollör (Saml.); **Wahlstedt**, Edla, fröken (Saml.); **Carlsson**, E. E., överkonstapel (Saml.); **Johansson**, K., möbelsnickare (Saml.).

Kyrkoråd.

Öhman, K., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); **Andersson**, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm., kyrkofullm.; **Andersson**, K. E., gjutare, kyrkofullm.; **de Champs**, H. L., generallöjtnant, kyrkofullm.; **Hellberg**, J., maskinsnickare, kyrkofullm.; **Hjort**, C. A., direktör; **Hjorth**, J. E., direktör, stadsfullm., kyrkofullm., kyrkovård; **Johansson**, K., möbelsnickare, kyrkofullm.; **Jonsson**, A., handlande, kyrkofullm.; **Sebardt**, C., prakt. läkare, kyrkofullm.; **Wassberg**, A., f. d. överlärare, kyrkofullm., kyrkovård.

Kyrkonotarie.

Wassberg, N. A. I., notarie; t. Stocksund 5 27 eller »domänstyrelsen».

Kyrkokamrerare.

Bellström, N. E. G.; expedition: Kammakargatan 12, n. b., *Va.*; mottagning: första vardagen i varje månad samt den 30 dec., event. närmast följande vardag, kl. 9—10, t. 113547.

Församlingens skolråd.

Se sid. 221.

Församlingsbibliotekets styrelse.

Se sid. 452.

Församlingens revisorer.

Alexanderson, A. R. C. G., bankdirektör; **Johansson**, J. H., renhållningsarbetare; **Lundkvist**, F., järnsvarvare.

Suppleanter: **Ahlin**, B. O. J., distriktsuppbördsman; **Dahl**, J. A., smed; **Eriksson**, E. J. G., förman.

Kyrkoherde.

Öhman, K.

Komministrar.

Lignell, E.; **Wenner**, P. A.; **Folke**, E. T.

Ständig adjunkt.

Wikmark, T. R.

Klockare och kyrkofogde.

Jansson, C. H. T.

Organister.

Hultstrand, O. T. G. (Johannes kyrka); **Gustafson**, J. E. (se nedan) (Stefanskyrkan).

Kantorer.

Wiklund, V. (Johannes kyrka); **Gustafson**, J. E. (se ovan) (Stefanskyrkan).

Diakon och diakonissor.

(*Frejgatan 31, Va.*; t. 30 18 02, 32 37 84; mottagningstid: vardagar, utom onsdagar, 8—10.)

Månsson, G.; **Alinder**, Astrid; **Johanson**, Märta A.

Kyrkovaktmästare.

Elmblad, C. O. E. (Johannes kyrka), t. 20 10 26
Wittenström, K. A. (Stefanskyrkan), t. 30 77 98

En *eldare*, tillika kyrkogårdsvårdare (jfr ovan).

Engelbrekts församling.

Expedition: Östermalmsgatan 20, Ö. (postgirokonton nr 1123); t. 11 08 03 (expeditionen), 20 48 47 (kyrkoherden), 21 93 11 (klockaren), 21 93 12 (kontorsskrivaren); expeditionstid: vardagar (utom lördagar) 10—11 samt helgfria fredagar 18,30—19,30.

Församlingen skildes från Hedvig Eleonora den 1 maj 1906 (jfr nedan under denna förs.). Grund till en kyrka för församlingen lades den 14 maj 1910; kyrkan invigdes den 25 januari 1914. Ett kapell i Hjorthagen invigdes den 25 mars 1909.

Stat år 1933. Utgifter: 495,805 kr.; inkomster: 10,800 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkassan 36 öre, till prästerskapets avlöning 3 öre, allmän kyrkoavgift 10 öre och till skolkassan 4 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 13,000 kr., fri bostad. Tre komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 9,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 2,000 kr. Kontorsskrivare: lön 3,960 kr., ett ålderstillägg å 360 kr., fri bostad. Klockare: lön 3,720 kr., två ålderstillägg, vardera å 360 kr., fri bostad. Organist i Engelbrektskyrkan: lön 6,000 kr. Kantor i Engelbrektskyrkan: lön 6,000 kr. Organist och kantor i Hjorthagskyrkan: lön 3,720 kr. Två diakonissor: arvode 1,900 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Förste kyrkovaktmästare i Engelbrektskyrkan: lön 4,620 kr., fri bostad

Kyrkovaktmästare i Hjorthagskyrkan: lön 4,020 kr., fri bostad. Maskinist: lön 4,800 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg (fr. o. m. $\frac{1}{2}$ 1933 från kyrkofonden) enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % å kontanta avlöningsförmåner understigande 8,400 kr., därjämte vissa barntillägg); dessutom erlägger församlingen vissa pensionsavgifter.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämma i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 25.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 17 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 6,277 (motsvarande 33,3 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgävos under väljarbeteckningen »Medborgerliga samlingslistan» (Saml.) 4,655 godkända röster (19 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 1,351 godkända röster (6 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Kommunisterna» (Komm.) 206 godkända röster (ingen plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 45 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Lindgren, J., kyrkoherde (se nedan).

Vice ordförande.

Lind, G. H., trädgårdsdirektör (se nedan).

Ledamöter.

Lindgren, J., kyrkoherde (Saml.); Lind, G. H., trädgårdsdirektör (Saml.); Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm. (Soc.); Odencrants, L. A., f. d. bankdirektör (Saml.); Larson, I. O., direktör (Saml.); Carlander, A., avdelningschef (Saml.); Wickström, C. T., cementarbetare (Soc.); Westermarck, F. J. E., professor (Saml.); Olsson, A. A., byggnadsingenjör (Saml.); Brunmark, Gerda, föreståndarinna (Saml.); Jansson, P. J., arbetsförman (Soc.); Lindgren, G. J., skeppsmäklare (Saml.); von Post, J. O. A., direktör (Saml.); Holmgren, K. G., kamrerare (Saml.); Lundh, E. V. R., ombudsman (Soc.); Berg, J. Hj., f. d. undervisningsråd (Saml.); Lind, N. G. C., bokhållare (Saml.); Schenke, N., undervisningsråd (Saml.); Eriksson, E., reseffektmakare (Soc.); Wikander, R., f. d. jägmästare (Saml.); Kyhlberg, G., komminister (Saml.); Janson, E. J. (Emy), folkskollärarinna (Saml.); Thörnkvist, C. E., ombudsman (Soc.); Hagen, f. Wadström, Ellen H. L., fru (Saml.); Virgin, H. F. W., försäkringsdirektör (Saml.).

Kyrkoråd.

Lindgren, J., kyrkoherde, kyrkofullm., självskr. ordf. (se nedan); Hagen, f. Wadström, Ellen

H. L., fru, kyrkofullm.; Lind, G. H., trädgårdsdirektör, kyrkofullm., kyrkovärd; Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm., kyrkofullm.; Odencrants, L. A., f. d. bankdirektör, kyrkofullm., kassaförvaltare, kyrkovärd; Olsson, A. A., byggnadsingenjör, kyrkofullm.; Planting-Gyllenbåga, E. J. C., regeringsråd; Sahlstedt, A. V., professor; Wickström, C. T., cementarbetare, kyrkofullm.

Suppleanter: Boije, K. E., målarmästare; Eriksson, E., reseffektmakare, kyrkofullm.; Jansson, P. J., arbetsförman, kyrkofullm.; Kyhlberg, G., komminister, kyrkofullm.; Lindgren, G. J., skeppsmäklare, kyrkofullm.; Lundh, E. V. R., ombudsman, kyrkofullm.; von Post, J. O. A., direktör, kyrkofullm.; Virgin, H. F. W., försäkringsdirektör, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Åkerman, G. A., kansliråd; t. 11 05 94.

En kontorsskrivare.

Församlingens skolråd.

Se sid. 221.

Församlingens revisorer.

Löfgren, A., sekreterare; en vakant.

Suppleanter: Bratt, K. V., typograf; Holmgren, K. G., kamrerare.

Kyrkoherde.

Lindgren, J.

Komministrar.

Lindh, A.; Arbin, E. V.; Kyhlberg, G.

Klockare.

Åhlén, D. M. (se nedan).

Organist

(i Engelbrektskyrkan).

Lindberg, O. F.

Kantor

(i Engelbrektskyrkan).

Åhlén, D. M. (se ovan).

Organist och kantor

(i Hjorthagskyrkan).

Eklöf, J. E.

Diakonissor.

Sandström, Dagmar M. I.; Karlavägen 21, Ö.; t. 21 24 95; mottagningstid: vardagar, utom lördagar, 9—11 samt helgfria fredagar 18,30—19,30.

Mellin, Jetty H. E.; Engelbrektshemmet, Körsbärgsvägen, Va.; t. 32 29 02; mottagningstid: vardagar 9—10.

Förste kyrkovaktmästare

(i Engelbrektskyrkan).

Granfelt, F. M.

Kyrkl. in-stitu-tioner *Kyrkovaktmästare*
(i Hjorthagskyrkan).
Johannezon, A.
En maskinist.

Hedvig Eleonora församling.

Expedition: Jungfrugatan 2 (Storgatan 7), Ö.; t. 67 22 62 (expeditionen), 67 30 95 (kyrkoherden); expeditionstid: vardagar 10—11.

Ladugårdslandet hörde först under Jakobs församling. Karl X Gustav lät mot 1660-talets slut lägga grunden till en kyrka på Ladugårdslandet för amiralitetet, men bygget avstannade snart. En provisorisk träkyrka uppfygades 1670 på amiralitetets bekostnad vid Storgatan. Den 17 april 1672 fick Ladugårdslandet bilda egen församling, till en början dock utan egna präster, då amiralitetspredikanterna under tillsyn av kyrkoherden i Jakob såsom »superintendent vid amiralitetet» skötte själavården. (Jfr sid. 448.) Amiralitetet flyttade 1680 till Karlskrona, men först 1723 upphörde amiralitetets överinseende över Ladugårdslands församling. År 1725 återupptogs byggandet av stenkyrkan, som slutligen år 1737 blev invigd och kallad Hedvig Eleonora efter Karl X Gustavs gemål. Den 1 maj 1906 delades församlingen i tre: Hedvig Eleonora, Engelbrekts och Oscars församlingar.

Stat år 1933. Utgifter: 259,399 kr.; inkomster: 81,392 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkassan 16 öre, till prästerskapets avlöning 14 öre (därav allmän kyrkoavgift 8 öre) och till skolkassan 2 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 13,000 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 9,000 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., ersättning för bostad och vivre 3,000 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 8,000 kr., dessutom ersättning för bostad 1,500 kr. Kyrknotarie: arvode 1,250 kr. Räkenskapsförare: arvode 1,250 kr. Klockare och kyrkofogde: lön 4,500 kr., fri bostad. Organist: lön 4,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr. Kantor: lön 4,000 kr. Diakonissa: arvode 1,700 kr., fri bostad (dessutom avgift till

diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 3,500 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Maskinist: lön 3,000 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg (fr. o. m. $\frac{1}{3}$ 1933 från kyrkofonden) enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % å kontanta avlöningsförmåner understigande 8,400 kr., därjämte vissa barnstillägg); dessutom erlägger församlingen vissa pensionsavgifter.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämma i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 32. Församlingen är indelad i två valkretsar (se nedan) med vardera 16 kyrkofullmäktige.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 17 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde inom församlingen i sin helhet 4,684 (motsvarande 28,8 % av samtliga röstberättigade). Inom första kretsen avgåvos under väljarbeteckningen »Kyrkligt intresserade» (Kyrkl.) 2,416 godkända röster (15 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 259 godkända röster (1 plats) under väljarbeteckningarna »Arbets-repartiet. Kommunisterna» (Komm.) 28 godkända röster (ingen plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 8 godkända röster (ingen plats). Inom andra kretsen avgåvos under väljarbeteckningen »Kyrkligt intresserade» (Kyrkl.) 1,748 godkända röster (15 platser), under väljarbeteckningarna »Arbets-repartiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 172 godkända röster (1 plats) under väljarbeteckningarna »Arbets-repartiet. Kommunisterna» (Komm.) 33 godkända röster (ingen plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 4 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Källander, A. J., kyrkoherde (se nedan) (t. o. m. $\frac{30}{31}$ 1933).

Vice ordförande.

Källström, N. A., byrådirektör (se nedan).

Ledamöter.

Första valkretsen

(norra delen av Hedvig Eleonora församling, avgränsad från församlingen i övrigt av Linnégatan från västra församlingsgränsen österut till Sibyllegatan, därefter av Sibyllegatan norrut till Kommandörs-gatan och därefter av Kommandörs-gatan österut till församlingsgränsen).

Nyström, T. G., generallöjtnant (Kyrkl.); **Källström, N. A.**, byrådirektör (Kyrkl.); **Erdmann, f. Malm, E. K. G.** (Gertie), fru (Kyrkl.); **Edman, P. V.**, rådmän (Kyrkl.); **Arborelius, E. T.**, komminister (Kyrkl.); **Grönquist, C. M.**, ingenjör (Kyrkl.); **Fellenius, K. G. G.**, tf.

taxeringskommissarie (Kyrkl.); **Falk**, Ingrid A. M., fröken (Kyrkl.); **Carlstedt**, P., fabrikör (Soc.); **Wallberg**, G. G., advokat (Kyrkl.); **Hedlund**, P. A., ingenjör (Kyrkl.); **Bauer**, C. A., fastighetsförvaltare (Kyrkl.); **Linder**, G. J. E., bankvaktmästare (Kyrkl.); **Lindkvist**, J. G., direktör (Kyrkl.); **Befwe**, N. A., tjänsteman (Kyrkl.); **Larson**, G. V., ingenjör (Kyrkl.).

Andra valkretsen.

(återstående, södra delen av församlingen).

Källander, A. J., kyrkoherde (Kyrkl.); **Fröberg**, Eva M., fröken (Kyrkl.); **Wall**, S. D., professor (Kyrkl.); **Hultström**, J. D., bokbinderiåldkare (Kyrkl.); **Kinmanson**, H. S., byrådirektör (Kyrkl.); **Starck**, L. G., lektor (Kyrkl.); **Almstedt**, E. G., f. d. kamrerare (Kyrkl.); **Rehnberg**, J., löjtnant (Kyrkl.); **Hedman**, C. E., möbelsnickare (Soc.); **Niklason**, E., direktör (Kyrkl.); **Byström**, f. Hamberg, Hélène, fru (Kyrkl.); **Strömberg**, A. F., snickarmästare (Kyrkl.); **Jakobsson**, O. L., pastor (Kyrkl.); **Molin**, O. G., målarmästare (Kyrkl.); **Hising**, H., bergsingenjör (Kyrkl.); **Björkenstam**, S. W. K., tf. notarie (Kyrkl.).

Kyrkoråd.

Källander, A. J., kyrkoherde, kyrkofullm., självskr. ordf. (se nedan); **Befwe**, N. A., tjänsteman, kyrkofullm.; **Carlstedt**, P., fabrikör, kyrkofullm.; **Edman**, P. V., rådman, kyrkofullm.; **Erdmann**, F. D., revisor; **Fellenius**, K. G. G., tf. taxeringskommissarie, kyrkofullm., kyrkovård; **Hultström**, J. D., bokbinderiåldkare, kyrkofullm.; **Kinmanson**, H. S., byrådirektör, kyrkofullm.; **Källström**, N. A., byrådirektör, kyrkofullm., kyrkovård.

Suppleanter: **Grönquist**, C. M., ingenjör, kyrkofullm.; **Hising**, H., bergsingenjör, kyrkofullm.; **Larson**, G. V., ingenjör, kyrkofullm.; **Linder**, G. J. E., bankvaktmästare, kyrkofullm.; **Rehnberg**, J., löjtnant, kyrkofullm.; **Strömberg**, A. F., snickarmästare, kyrkofullm.; **Sundholm**, K. L., förste postiljon; **Wallberg**, G. G., advokat, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Holmström, G. S., sekreterare i lantbruksstyrelsen; t. 40 66 22.

En *räkenskapsförare*.

Församlingens skolråd.

Se sid. 222.

Församlingens revisorer.

Björkenstam, S. W. K., tf. notarie; **Bohlin**, L. T., auktoriserad revisor; **Hultberg**, K. Hj., murare.

Suppleanter: **Jakobsson**, U. G. W., roteman; **Kyrkl. Nordfeldt**, N. H., direktör; **Rybeck**, E. I., auktoriserad revisor.

in-
stitu-
tioner

Kyrkoherde.

Källander, A. J. (t. o. m. 30/5 1933).

Komministrar.

Schröderheim, E. P.; **Arborelius**, E. T.

Ständig adjunkt.

Bergman, E. H. F.

Klockare och kyrkofogde.

Axelsson, S. H.

Organist.

Erling, E. G.

Kantor.

Ericson, G. A.

Diakonissa.

(Församlingshuset, Jungfrugatan 2, Ö.; t. 67 39 55; mottagningstid: vardagar 9—10).

Olson, Ellen M.

Kyrkovaktmästare.

(Jungfrugatan 2, Ö.; t. 67 58 09.)

Jansson, A. V.

En maskinist.

Oscars församling.

Expedition: **Fredrikshovsgatan 3, Ö.; t. 61 22 92, 67 19 47 (exp.), 67 19 63 (kyrkoherden); expeditionstid: vardagar 10—11. Församlingshyddan: Lovisagatan 2 (ingång Storgatan 55), Ö.; t. 21 44 80.**

Oscars församling avskildes från Hedvig Eleonora den 1 maj 1906 (se ovan under denna förs.). En kyrka, som erhöll namnet Oscarskyrkan, hade redan före delningen upbyggts och invigts år 1903. Under åren 1920—1922 skedde en omfattande restaurering av kyrkans inre.

Djurgårdskyrkan har förut begagnats till skola. Närmast för detta ändamål skänktes den år 1830 till »Djurgårdsförsamlingen» med rättighet att använda skolrummet och dess arkiv till kyrka och sakristia.

Stat år 1933. Utgifter: 383,854 kr.; inkomster: 64,872 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 26 öre, allmän kyrkoavgift 10 öre, till prästerskapets avlöning 4 öre och till skolkassan 1 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg,

Kyrkl. in- stitu- tioner

vartera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., hyresbidrag 3,000 kr. Kyrkonotarie: arvode 900 kr. Räkenskapsförare: arvode 1,400 kr., ålderstillägg 1,000 kr. Skrivbiträde: lön 1,800 kr. Klockare: lön 2,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., fri bostad. Organist: lön 2,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr. Kantor: lön 2,000 kr. Organist i Djurgårdskyrkan: lön 750 kr. Diakonissa: arvode, hyra, m. m. (inberäknat avgift till diakonissanstalten) 4,000 kr. Kyrkovaktmästare: lön 1,800 kr., fri bostad. Vaktmästare och eldare: lön 2,400 kr., hyresbidrag 500 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg (fr. o. m. 1/3 1933 från kyrkofonden) enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % å kontanta avlöningsförmåner understigande 8,400 kr., därjämte vissa barnstillägg); dessutom erlägger församlingen vissa pensionsavgifter. Till såväl prästerliga som övriga befattningshavare utgår vidare rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 25.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 17 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 5,723 (motsvarande 30,5 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgävos under väljarbeteckningen »Oscars samlingslista» 5,584 godkända röster (25 platser), under väljarbeteckningen »Arbetspartiet» 102 godkända röster (ingen plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 22 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde (se nedan).

Vice ordförande.

Broman, J. W., direktör (se nedan).

Ledamöter.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, **Broman, J. W.**, direktör, **Ekman, A.**, krigsråd, **Andersson, A. F.**, skomakare, **Malm, P. L.**, f. d. stadskamrerare, **Lewander, A. F. C. E.**, f. d. bruksdisponent, **Svensson, A.**, direktör, **Svedenborg, f. Holm, A. Ester E.**, fru, **Indebetou, C. D. G.**, direktör, **Thulin, J. A.**, trädgårdsmästare, **Hansson, f. Westdahl, Sigrd E.**, fru, **Althin, N. P.**, byggmästare, **Sjögren, J. E.**, hovrättsråd, **Mårtens, G. H. M.**, direktör, **Blomqvist, F. O.**, modellsnickare, **Gelinder, f. Fagerblom, Hilma J. E.**, fru, **Beskow, J. H. T.**, förste amanuens, **Jacobson, C. G. E.**, lektor, **Lindroth, C. H.**, metallgjutare, **Gezelius, A.**, apotekare, **Staël von Holstein, f. Beck-Friis, Anna A. C.**, fru, **Alm, C. G.**, advokat, **Levin, O.**

A., fanjunkare, **Hagelin, A.**, civilingenjör, **Göthberg, J. A.**, hamnmästare (samtliga valda å »Oscars samlingslista»).

Kyrkoråd.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, kyrkofullm., själskr. ordf. (se nedan); **Althin, N. P.**, byggmästare, kyrkofullm.; **Andersson, A. F.**, skomakare, kyrkofullm.; **Ekman, A.**, krigsråd, kyrkofullm.; **Gezelius, A.**, apotekare, kyrkofullm.; **Indebetou, C. D. G.**, direktör, kyrkofullm.; **Jacobson, C. G. E.**, lektor, kyrkofullm.; **Sjögren, J. E.**, hovrättsråd, kyrkofullm., kyrkovård; **Svensson, A.**, direktör, kyrkofullm.; **Thulin, J. A.**, trädgårdsmästare, kyrkofullm., kyrkovård; **Tornell, A. J.**, byggmästare.

Kyrkonotarie.

Törnell, E. R., f. d. registrator; t. 43 94 99.

En räkenskapsförare, ett skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 223.

Församlingens revisorer.

Boman, P. T., grosshandlare; **Nordenström, J. N.**, direktör; **Wallqvist, J. A.**, f. d. kassadirektör. *Suppleanter:* **Julin, E. G.**, banktjänsteman; **Lejdström, R. G. L.**, tullkontrollör.

Kyrkoherde.

Bengtson, H. G. V.

Komministrar.

Aurelius, B. O.; **Algård, N. S. H.**

Ständig adjunkt.

Nystedt, B. O.

Klockare.

Andersson, P. A.

Organister.

Vrethblad, V. P. (Oscarskyrkan); **Liljeholm, f. Skog, Anna S.** (Djurgårdskyrkan).

Kantor.

Othzén, C. O. A.

Diakonissa.

(Fredrikshovsgatan 3, Ö.; t. 62 09 17; mottagningstid: vardagar 9—10.)
Könsberg, Elsa C.

Kyrkovaktmästare.

Boström, A. L.

En vaktmästare och eldare.

Katarina församling.

Expedition: Högbergsgatan 15. Sö.; t. 41 56 61, 43 38 20; expeditionstid: vardagar 9—10,30 samt helgfria fredagar 19,30—20,30.

Karl X Gustav lät år 1656 på den plats, där förut ett kapell stått, lägga grunden till Katarina kyrka, sedan han två år förut förordnat om Södermalmsförsamlingens delande i två församlingar, Maria och Katarina, den senare uppkallad efter hans moder. År 1723 nedbrann kyrkan till grunden. Den återuppbyggdes emellertid omedelbart och invigdes på nytt den 18 nov. 1724.

I Helgalunden finnes en åren 1917—1918 av sällskapet för främjande av kyrklig själavård med bidrag från församlingen uppförd kyrka, benämnd *Allhelgonakyrkan*.

Den 1 maj 1917 avskildes en tredjedel av Katarina församling till en ny församling, benämnd Sofia församling (se nedan).

Stat år 1933 (inkl. fonder). Utgifter: 466,357 kr.; inkomster: 126,915 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 29 öre, till prästerskapets avlönning 13 öre (inkl. allmän kyrkoavgift) och till skolkassan 9 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., dyrtidstillägg (se nedan), fri bostad. Tre komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 9,000 kr., fri bostad. Två ständiga adjunkter: lön 2,500 kr., två åldersstillägg, vardera å 300 kr., provisorisk tilläggsarvode 900 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 6,700 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 1,000 kr., personligt tillägg 600 kr. Kyrkoskrivare: arvode 2,640 kr., tre åldersstillägg, vardera å 300 kr. Klockare och kyrkofogde: lön 4,200 kr., tre åldersstillägg, vardera å 330 kr. Organist vid Katarina kyrka: lön 3,100 kr., tre åldersstillägg, vardera å 300 kr. Kantor: lön 3,100 kr., tre åldersstillägg, vardera å 300 kr. Fyra församlings-systrar: arvode 2,400 kr., tre åldersstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Kyrkovaktmästare (vid Katarina kyrka): lön 2,880 kr., tre åldersstillägg, vardera å 300 kr. Andre kyrkovaktmästare (vid Katarina kyrka): lön 2,640 kr., tre åldersstillägg, vardera å 300 kr. Värmeledningsskötare: lön 2,640 kr., tre åldersstillägg, vardera å 300 kr. Vaktmästare (vid Blekingegatan 22): lön 2,640 kr., tre åldersstillägg, vardera å 300 kr. — Till församlingens präster utgår dyrtidstillägg enligt av

kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % å kontanta avlöningsförmåner understigande 8,400 kr., därjämte vissa barntillägg); dessutom erlägger församlingen vissa pensionsavgifter. Till övriga befattningshavare utgår rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Enligt å kyrkostämman fattat beslut utgår till ledamöter av församlingens kyrkoråd och skolråd samt till församlingens revisorer dagtraktamente med 5 kr. per beviljat sammanträde.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 40. Församlingen är indelad i tre valkretsar (se nedan), första kretsen med 13, andra kretsen med 14 och tredje kretsen med 13 kyrkofullmäktige.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 3 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde inom församlingen i sin helhet 8,117 (motsvarande 24,3 % av samtliga röstberättigade). Inom första kretsen avgåvos under väljarbeteckningen »För Katarina församling. Borgerliga och kyrkligt intresserade» (Borg. o. kyrkl.) 1,145 godkända röster (5 platser), under väljarbeteckningarna »För Katarina församling. Kyrkan över partierna» (Kyrk. ö. p.) 587 godkända röster (3 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 821 godkända röster (4 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Kommunisterna» (Komm.) 228 godkända röster (1 plats), under väljarbeteckningen »Borgerlig vänster för kyrka och skola» 91 godkända röster (ingen plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 25 godkända röster (ingen plats). Inom andra kretsen avgåvos under väljarbeteckningarna »För Katarina församling. Borgerliga och kyrkligt intresserade» (Borg. o. kyrkl.) 523 godkända röster (3 platser), under väljarbeteckningarna »För Katarina församling. Kyrkan över partierna» (Kyrk. ö. p.) 256 godkända röster (1 plats), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 1,199 godkända röster (8 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Kommunisterna» (Komm.) 414 godkända röster (2 platser), under väljarbeteckningen »Borgerlig vänster för kyrka och skola» 89 godkända röster (ingen plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 60 godkända röster (ingen plats). Inom tredje kretsen avgåvos under väljarbeteckningarna »För Katarina församling. Borgerliga och kyrkligt intresserade» (Borg. o. kyrkl.) 462 godkända röster (3 platser), under väljarbeteckningarna »För Katarina församling. Kyrkan över partierna» (Kyrk. ö. p.) 290 godkända röster (1 plats), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 1,346 godkända röster (7 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Kommunisterna» (Komm.) 447 godkända röster

**Kyrkl.
in-
stitu-
tioner**

Kyrkl. in-stitutioner (2 platser), under väljarbeteckningen »Borgerlig vänster för kyrka och skola» 43 godkända röster (ingen plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 59 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm. (se nedan).

Vice ordförande.

Garsten, B. C., ombudsman, stadsfullm. (se nedan).

Ledamöter.

Första valkretsen

(norra delen av församlingen, avgränsad från församlingen i övrigt av Folkungagatan från västra församlingsgränsen österut till Götgatan, därefter Götgatan söderut till Åsögatan och därefter Åsögatan österut till östra församlingsgränsen).

Brunzell, O., möbelhandlare, stadsfullm. (Borg. o. kyrkl.); **Sandberg, H. K. A.**, borgarråd, stadsfullm. (Soc.); **Edquist, C.**, kyrkoherde (Kyrk. ö. p.); **Karlström, K. H. E.**, direktör (Borg. o. kyrkl.); **Zetterberg, B.**, köpman (Soc.); **Valdén, f. Karlson, Gerda S.**, fru (Borg. o. kyrkl.); **Petersson, E. A.**, handelsarbetare (Soc.); **Ralf, E. K.**, kantor (Kyrk. ö. p.); **Bäckvall, G. F. M. A.**, banktjänsteman (Borg. o. kyrkl.); **Sundkvist, f. Wasteson, Dagny J. V.**, fru (Komm.); **Tauvon, R. H.**, hypotekskamrerare (Borg. o. kyrkl.); **Ohlsson, M. Elisabeth**, skolföreståndarinna (Kyrk. ö. p.); **Wallman, F. E. G.**, montör (Soc.).

Andra valkretsen

(sydöstra delen av församlingen, avgränsad från församlingen i övrigt i norr av Åsögatan från östra församlingsgränsen västerut till Götgatan, därefter Götgatan söderut till Skånegatan, därefter Skånegatan österut till Östgötagatan och därefter Östgötagatan söderut till församlingsgränsen).

Carlsson, H. T., slöjd lärare (Soc.); **Runhoff, E. F.**, brandförmän (Soc.); **Garsten, B. C.**, ombudsman, stadsfullm. (Borg. o. kyrkl.); **Larsson, G. K.**, maskinist (Komm.); **Branting, C. H. I.**, försäljare (Soc.); **Wikland, f. Roosvall, Dagmar M. V.**, fru (Borg. o. kyrkl.); **Johansson, G. E.**, kommunalarbetare (Soc.); **Zetterberg, f. Johansson, M. A. K.** (Stina), fru (Soc.); **Hoff, J.**, ständig adjunkt (Kyrk. ö. p.); **Torstensson, A. H. E.**, linjearbetare (Komm.); **Westberg, E. G.**, gravör (Soc.); **Billberg, A. A.**, civilingenjör (Borg. o. kyrkl.); **Hillström, J. A. A.**, utkörare (Soc.); **Karlsson, C. J.**, överkonstapel (Soc.).

Tredje valkretsen

(återstående, sydvästra delen av församlingen).

Qvist, J. K., arbetare, stadsfullm. (Soc.); **Johansson, W. E.**, förman (Soc.); **Ljunggren, V.**, direktör (Borg. o. kyrkl.); **Rosén, E. I.**, snickare (Soc.); **Norrlom, J. W.**, ombudsman (Komm.); **Dahl, H. H.**, ständig adjunkt (Kyrk. ö. p.); **Jonsson, P. V. K.**, förman (Soc.); **Svensson, Anna**, assistent (Soc.); **Gyhlenius, J. P.**, guldsmedsarbetare (Soc.); **Persson, J.**, byggnadsingenjör (Borg. o. kyrkl.); **Larsson, R.**, chaufför (Komm.); **Söderholm, C. H.**, verkstadsarbetare (Soc.); **Örtendal, J. R. V.**, folkskollärare (Borg. o. kyrkl.).

Kyrkoråd.

Edquist, C., kyrkoherde, kyrkofullm., självskr. ordf. (se nedan); **Branting, C. H. I.**, försäljare, kyrkofullm.; **Brunzell, O.**, möbelhandlare, stadsfullm., kyrkofullm.; **Carlsson, H. T.**, slöjd lärare, kyrkofullm., kyrkovård; **Johansson, W. E.**, förman, kyrkofullm.; **Larsson, R.**, chaufför, kyrkofullm.; **Runhoff, E. F.**, brandförmän, kyrkofullm.; **Taubner, K. W.**, kamrerare; **Tauvon, R. H.**, hypotekskamrerare, kyrkofullm.; **Wikland, J. A.**, disponent, kyrkovård; **Zetterberg, B.**, köpman, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Lundwall, S. A., advokat; t. 43 35 40.

En kyrkoskrivare.

Församlingens skolråd.

Se sid. 223.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Ekvall, P. J. N. W., kontrollör; **Larsson, G. K.**, maskinist; **Rydén, G. B.**, lärare vid högre folkskolorna.

Suppleanter: **Bäckvall, G. F. M. A.**, banktjänsteman; **Karlsson, C. J.**, överkonstapel; **Olsson, A. E.**, redaktör, stadsfullm.

För skolrådet.

Blomberg, G. W., civilingenjör; **Karlsson, C. J.**, överkonstapel; **Karlsson, G. Verner**, stationsbiträde, stadsfullm.

Suppleanter: **Berg, A. G.**, f. d. inspektör; **Langendorf, C. A.**, mätare; **Saxton, J. H.**, bankkamrerare.

Kyrkoherde.

Edquist, C.

Komministrar.

Ahlfeldt, R. A.; **Gyberg, P. J.**; **Arosenius, G.**

Ständiga adjunkter.

Dahl, H. H.; **Hoff, J.**

Klockare och kyrkofogde.

Berglöf, C. A. R., tjl., tjf. Lindgren, F. J.

Organist.

Hådel, P. G.

Kantor.

Ralf, E. K.

Församlingssystrar.

Landquist, Hanna; Rydén, Greta K.; Högborgsgatan 13, Sö.; t. 41 38 43; mottagning: vardagar 8—9.

Lindgren, Karin C.; Östgötagatan 79, Sö.; t. 41 36 08; mottagning: vardagar 8—9.

Alenius, Tecla E.; Assessorgatan 10, Sö.; t. 40 18 00; mottagning: vardagar 8—9.

Kyrkovaktmästare.

Nilsson, E. R.

En andre kyrkovaktmästare, en värmeledningsskötare, en vaktmästare.

Sofia församling.

Expedition: Bondegatan 66, Sö.; t. 41 57 56, 43 38 13; expeditionstid: vardagar 9—10 samt helgfria fredagar 19—20.

Församlingen skildes från Katarina den 1 maj 1917. (Jfr ovan under denna förs.) Grunden till kyrkan lades redan år 1903, sedan med anledning av reformationsjubelfesten insamlade medel till en minneskyrka i Stockholm år 1898 överlämnats till Katarina församling som grundplåt till en ny kyrka. Den invigdes år 1906 och kallades efter dåvarande drottningen för Sofiakyrkan.

Med församlingen införlivades fr. o. m. år 1930 norra delen av det med staden inkorporerade området av Nacka socken.

Stat år 1933. Utgifter: 183,887 kr.; inkomster: 47,157 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 23 öre, till prästerskapets avlöning 12 öre (däruv allmän kyrkoavgift 8 öre) och till skolkassan 5 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 13,000 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 8,700 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 720 kr. Klockare: lön 3,840 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., fri bostad. Organist: lön 3,840 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr. Kantor: lön 2,500 kr. Tre församlingssystrar: arvode 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 200 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakoniss-

anstalten). Kyrkovaktmästare: lön 3,180 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Andre vaktmästare: lön 3,180 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. — Till församlingens prästerskap utgår dyrtidstillägg (fr. o. m. $\frac{1}{5}$ 1933 från kyrkofonden) enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % å kontanta avlöningsförmåner understigande 8,400 kr., därjämte vissa barntillägg); dessutom erlägger församlingen vissa pensionsavgifter.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 3 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 4,306 (motsvarande 24,6 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgavs under väljarbeteckningen »Församlingsintresserade. De Borgerliga» (Förs.) 1,356 godkända röster (10 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 2,403 godkända röster (17 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Kommunisterna» (Komm.) 422 godkända röster (3 platser) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass. Kommunistiska partiet» 109 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde (se nedan).

Vice ordförande.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm. (se nedan).

Ledamöter.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde (Soc.); Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm. (Soc.); Svensson, G. A., byggmästare, stadsfullm. (Förs.); Björkman, O. E., förman (Soc.); Engberg, J. A. A., murare, stadsfullm. (Soc.); Agvald, R. V., överlärare (Förs.); Johansson, K. V., filare (Soc.); Wedberg, P. F. L., bageriarbetare (Komm.); Englund, F. E., banktjänsteman (Förs.); Eriksson, O. H., statistikförare (Soc.); Johansson, K. J., renhållningsarbetare (Soc.); Nordenson, f. Lagercrantz, Clare, fru (Förs.); Nilsson, G. D., trädgårdsarbetare (Soc.); Stjernström, G. V., frisörmästare (Soc.); Johanson, G. F., folkskollärare (Förs.); Fihn, A. H. L., chaufför (Soc.); Pettersson, N. H., trädgårdsarbetare (Soc.); Palmér, B. J. S., banktjänsteman (Förs.); Stubbing, J. W., spårvägsman (Komm.); Bylin, E. A., snickare (Soc.); Åhlén, J. P., grosshandlare (Förs.); Wandland, f. Hopp, Anna, fru, stadsfullm. (Soc.); Sundin, T. W., tullpackhusarbetare, stadsfullm. (Soc.); Rundgren, f. Persson, Anna, fru (Förs.); Nyberg, Gerda A., textilarbeterska (Soc.); Gradelius, K. A., ingenjör (Soc.); Holmgren, O. F., di-

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner

Kyrkl. in- stitu- tioner

striktssuppbördsman (Förs.); Zander, E. W., brädgårdsarbetare (Soc.); Engberg, K. G., metaltarbetare (Komm.); Tesdorph, J. J., direktör (Förs.).

Kyrkoråd.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde, kyrkofullm., självskr. ordf. (se nedan); Björkman, O. E., förman, kyrkofullm.; Engberg, J. A. A., murare, stadsfullm., kyrkofullm.; Englund, F. E., banktjänsteman, kyrkofullm.; Johansson, K. J., renhållningsarbetare, kyrkofullm.; Nilsson, G. D., trädgårdsarbetare, kyrkofullm.; Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm., kyrkofullm., kyrkovård; Svensson, G. A., byggmästare, stadsfullm., kyrkofullm., kyrkovård; Åhlén, J. P., grosshandlare, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Borgström, J. M. R., amanuens; t. 67 63 13.

Församlingens skolråd.

Se sid. 224.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Bergström, K. W., ingenjör; Bylin, E. A., snickare; Sundin, T. W., tullpackhusarbetare, stadsfullm.

Suppleanter: Andersén, B. G., e. o. kammar skrivare; Carlsson, C. J., ombudsman.

För skolrådet.

Carlsson, C. J., ombudsman; Hedberg, G. O., kakelsättare; Lindquist, C., handelslärare.

Suppleanter: Jonsson, D. A., försäkrings tjänsteman; Svensson, H. U., svarvare.

Kyrkoherde.

Klefbeck, E. A.

Komministrar.

Adolfsson, C. O. H.; Collini, C. G. E.

Klockare.

Broman, J. A.

Organist.

Wennerberg-Reuter, Sara M. E. E.

Kantor.

Lilja, S. E. E.

Församlingssystrar.

Holmqvist, A. E. (Vera); Jansson, Anna E.; Borgmästargatan 11, Sö.; t. 43 31 11; mottagning: vardagar 8—9.

Niemi, Ina E.; Östgötagatan 93, Sö.; t. 40 77 55; mottagning: vardagar 8—9.

Kyrkovaktmästare.

Sköldström, K. L.

En andre vaktmästare.

Maria församling.

(Maria Magdalena.)

Expedition: St Paulsgatan 10, Sö.; t. 40 53 34, 43 39 68; expeditionstid: vardagar 9—10,30 samt fredagar 19—20.

Maria Magdalena kapell omtalas i mitten av 1300-talet men nedrevs 1527. En ny kyrka på samma plats började uppföras under Johan III:s tid och blev färdig 1634. Kyrkan nedbrann 1759, varpå den genast återupbyggdes och kunde i sitt nuvarande skick invigas 1763. Södermalms församling delades 1654 i tvenne: Maria (Maria Magdalena) och Katarina församlingar. Den 1 jan. 1925 utbröts ur Maria församling dess västra del för att bilda en egen församling, Högalids församling (se nedan).

Stat år 1933. Utgifter: 224,366 kr.; inkomster: 35,566 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 33 öre, till prästerskapets avlöning 21 öre (därav allmän kyrkoavgift 8 öre) och till skolkassan 5 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs lön 2,100 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 12,120 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs lön 2,100 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisorisk tilläggsarvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 1,000 kr., för räknarens uppgörande 200 kr. Klockare, kantor och kyrkofogde: 5,100 kr., fri bostad. Organist: lön 2,880 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr. Diakonissa: arvode 1,500 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 2,640 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad, för städning 600 kr. Vaktmästare, eldare och ringare: lön 2,400 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad, för städning 600 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg (fr. o. m. 1/5 1933 från kyrkofonden) enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % å kontanta avlöningsförmåner understigande 8,400 kr., därjämte vissa barntillägg); dessutom erlägger församlingen vissa pensionsavgifter. Till övriga befattningshavare (utom diakonissan) utgår rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 5 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 3,818 (motsvarande 24,1 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgåvos under väljarbeteckningen »För kyrka och församling» (Förs.) 2,079 godkända röster (17 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 1,142 godkända röster (10 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Kommunisterna» (Komm.) 221 godkända röster (1 plats), under väljarbeteckningen »Församlingsintresserade liberala och frisinna» (Lib. o. fris.) 318 godkända röster (2 platser) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 46 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Molin, O. E., kyrkoherde.

Vice ordförande.

Blomdahl, P. A., byggmästare (se nedan).

Ledamöter.

Blomdahl, P. A., byggmästare (Förs.); Rydén, O. B., överlärare (Soc.); Engel, G. A. G., disponent (Förs.); Wassén, f. Pettersson, Amy K., fru (Förs.); Rissén, Hj. R., tullkassör (Soc.); Wistedt, H. L., arkivarie (Förs.); Ericsson, K. A., typograf (Soc.); Laurin, f. Petre, Gunilla M., fru (Förs.); Wallenberg, G. O., byråingenjör, stadsfullm. (Förs.); Ek, G. E., tygarbetare (Soc.); Sörensen, Anna E., seminariektör (Lib. o. fris.); Wessler, f. Strömberg, Hedvig E., fru (Förs.); Bäckman, G. O., förste vaktmästare (Soc.); Rundgren, K. H. T., juvelerare (Förs.); Anderberg, G. H. A., tf. tjänstesekreterare (Förs.); Lindkvist, E. V. V., hamnarbetare (Komm.); Masreliez, Anna M. E., fröken (Förs.); Ruuth, G. A., tullkontorist (Soc.); Hauffman, K. O. L., civilingenjör (Förs.); Hagelquist, K. F. P., sjökaptan (Förs.); Rud, f. Eklund, Anna L., fru (Soc.); Steiner, O. E., seminariektör (Förs.); Sandegren, P. H. A., komminister (Lib. o. fris.); Hedberg, K. J., yrkesrevisor (Soc.); Johanson, K. R., skräddarmästare (Förs.); Möller, J. E., grosshandlare (Förs.); Kulin, H. V., chaufför (Soc.); Garde, G. E., banktjänsteman (Förs.); Lundin, E. A. B., spårvägsman (Soc.); Brattström, Klara H. M., föreståndarinna (Förs.).

Kyrkoråd.

Molin, O. E., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); Bergstedt, C. O., ingenjör; Blomdahl, P. A., byggmästare, kyrkofullm., kyrkovärd, kassaförvaltare; Ek, G. E., tygarbetare,

kyrkofullm.; Engel, G. A. G., disponent, kyrkofullm., kyrkovärd; Ericsson, K. A., typograf, kyrkofullm.; Rissén, Hj. R., tullkassör, kyrkofullm.; Rundgren, K. H. T., juvelerare, kyrkofullm.; Wallenberg, G. O., byråingenjör, stadsfullm., kyrkofullm.

Suppleanter: Bäckman, G. O., förste vaktmästare, kyrkofullm.; Garde, G. E., banktjänsteman, kyrkofullm.; Hagelquist, K. F. P., sjökaptan, kyrkofullm.; Lundin, E. A. B., spårvägsman, kyrkofullm.; Ruuth, G. A., tullkontorist, kyrkofullm.; Rydén, O. B., överlärare, kyrkofullm.; Sunne, C. N., tjänsteman; Wistedt, H. L., arkivarie, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Masreliez, K. V., rådman; t. Ålsten 10 23.

Församlingens skolråd.

Se sid. 224.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Bachman, C. N., köpman; Hedberg, K. J., yrkesrevisor; Möller, J. E., grosshandlare.

Suppleanter: Anderson, J. O., kamrerare; Eriksson, G. M., handlande; Hesselius, Hj. E., köpman.

För skolrådet.

Garde, G. E., banktjänsteman; Hedberg, K. J., yrkesrevisor; Möller, J. E., grosshandlare.

Suppleanter: Anderson, J. O., kamrerare; Gyllang, K. N. R., köpman; Karling, K. G., typograf.

Kyrkoherde.

Molin, O. E.

Komministrar.

Winberg, I., tjl., tjf. Hollstedt, K. G.; Sandegren, P. H. A.

Ständig adjunkt.

Willis, O. M. A.

Klockare, kantor och kyrkofogde.

Algård, E. O. B.

Organist.

Heintze, G. H.

Diakonissa.

(Ragvaldsgatan 19 A, Sö.; t. 40 61 73; mottagningstid: vardagar utom tisdagar 9—10.)

Svensson, Zandra V.

Kyrkovaktmästare.

Johanson, T. E.

En vaktmästare, eldare och ringare.

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner

Högalids församling.

Expedition: Högalids prästgård, Sö.; t. 43 08 40 (expeditionen), 40 72 60 (kyrkoherden); expeditionstid: vardagar 9—10,30 samt helgfria fredagar 19—20.

Högalids församling utbröts den 1 jan. 1925 ur Maria församling (jfr ovan under denna församling) samt utgör fr. o. m. den 1 maj 1925 eget pastorat. Uppförandet av församlingens kyrka påbörjades redan år 1917. Kyrkan invigdes den 10 juni 1923 och erhöi därvid namnet *Högalidskyrkan*.

Stat år 1933. Utgifter: 234,420 kr.; inkomster: 38,420 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkassan 28 öre, till prästerskapets avlöning 6 öre, allmän kyrkoavgift 8 öre och till skolkassan 7 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., personligt lönetillägg 500 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., personligt lönetillägg 350 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 800 kr., för bokföring 1,000 kr. Skrivbiträde: arvode 1,920 kr. Kantor, klockare och kyrkofogde: lön 4,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 330 kr., fri bostad. Organist: lön 2,640 kr., ett ålderstillägg å 300 kr., hyresbidrag 1,000 kr. Diakonissa: arvode 1,260 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 2,640 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., för städning 500 kr., fri bostad. Andre vaktmästare: lön 2,640 kr., två ålderstillägg å 300 kr., fri bostad. — Dessutom utgår till församlingens prästerliga befattningshavare dyrtidstillägg (fr. o. m. $\frac{1}{5}$ 1933 från kyrkofonden) enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (7 % å kontanta avlöningsförmåner understigande 8,400 kr. med undantag av personliga lönetillägg, därjämte vissa barntillägg); dessutom erlägger församlingen vissa pensionsavgifter. Till övriga befattningshavare (utom diakonissan) rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 5 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 5,707 (motsvarande 23,7 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgav de väljarbeteckningen »Församlingsintresserade» (Förs.) 1,986 godkända röster (11 platser), under väljarbeteckningen »Församlingsintresserade liberala och frisinna»

(Lib. o. fris.) 307 godkända röster (1 plats), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 2,719 godkända röster (15 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Kommunisterna» (Komm.) 578 godkända röster (3 platser) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass. Kommunistiska partiet» 83 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Mogård, J. A. B., kyrkoherde.

Vice ordförande.

Johansson, Erik G., ombudsman, stadsfullm. (se nedan).

Ledamöter.

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm. (Soc.); Granstedt, G. A., bankkamrerare (Förs.); Johansson, Erik G., ombudsman, stadsfullm. (Soc.); Österberg, J. E. J., tf. överkonstapel (Soc.); Norén, A. J. N., byggnadsingenjör (Förs.); Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm. (Soc.); Skoglund, P. E., direktör (Förs.); Malmström, J. E., spårvägsman (Komm.); Claesson, P. J., byråföreståndare (Soc.); Harling, Anna H. M., f. d. bankkassör (Förs.); Gustafsson, S. A., gjutare (Soc.); Andersson, K. E., filare (Soc.); Axi, S. G. E., fängelsedirektör, stadsfullm. (Förs.); Zetterling, A. T., ombudsman (Soc.); Rönnell, E., f. d. folkskollärare (Förs.); Anderson, Carl W., maskinarbetare, stadsfullm. (Soc.); Laurin, I., aktuarie (Lib. o. fris.); Jansson, E. F., metallarbetare (Komm.); Åkesson, f. Forsberg, Hilda L., fru (Förs.); Hellman, H. R., gjuteriarbetare (Soc.); Lindström, K. O., bryggeriarbetare (Soc.); Faleij, V., banktjänsteman (Förs.); Flodin, K. G., lagerarbetare (Soc.); Brunsén, N. G., syssloman (Förs.); Larsson, J. L., förste assistent (Soc.); Klasén, E. B., kontorist (Soc.); Hultman, Greta C., fil. mag. (Förs.); Svensson, S. E., stensättare (Komm.); Bohlin, f. Jonsson, Brita, fru (Soc.); Göransson, C. E. V., banktjänsteman (Förs.).

Kyrkoråd.

Mogård, J. A. B., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); Faleij, V., banktjänsteman, kyrkofullm.; Granstedt, G. A., bankkamrerare, kyrkofullm., kyrkovärd och kassaförvaltare; Gustafsson, S. A., gjutare, kyrkofullm.; Hellman, H. R., gjuteriarbetare, kyrkofullm.; Johansson, Erik G., ombudsman, stadsfullm., kyrkofullm.; Jonsson, R., byggnadsingenjör; Skoglund, P. E., direktör, kyrkofullm.; Österberg, J. E. J., tf. överkonstapel, kyrkofullm., kyrkovärd.

Suppleanter: Axi, S. G. E., fängelsedirektör, stadsfullm.; kyrkofullm.; Göransson, C. E. V., banktjänsteman, kyrkofullm.; Lindström, K. O., bryggeriarbetare, kyrkofullm.; Rådström, f. Ahlbom, Elsa V., fru.

Kyrkonotarie.

Pålman, J. M. G., hovrätts e. o. notarie; t. 31 55 94.

Ett skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 225.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Claësson, E. L., kontorsskrivare; **Malmgren**, C. E., folkskollärare; **Wahlgren**, H. V., kamrerare.

Suppleanter: **Ahlbom**, K. E., typograf; **Andersson**, K. F., maskinarbetare; **Harling**, Anna H. M., f. d. bankkassör.

För skolrådet.

Sandström, G. A., spårvägsman; **Svensson**, S. E., stensättare; **Tiberg**, B., bankkamrerare.

Suppleanter: **Beckman**, G. H. V., bankkamrerare; **Carlsson**, E. L., elektriker; **Öström**, P. R., svetsare.

Kyrkoherde.

Mogård, J. A. B.

Komministrar.

Malmberg, W. A.; **Alnér**, Hj. P.

Ständig adjunkt.

Lundberg, P. I.

Kantor, klockare och kyrkofogde.

Hellerstedt, S. M. H.

Organist.

Westin, A.

Diakonissa.

(Högalids prästgård, Sö.; t. 43 12 29; mottagningstid: vardagar 8,30—10.)

Johansson, Laura.

Kyrkovaktmästare.

Trybom, K. M.

En andre vaktmästare.

Brännkyrka församling.

Expeditioner.

Församlingshuset, Liljeholmen. **Stockholm** 9; t. Liljeholmen 14; expeditionstid: vardagar utom lördagar 9—11, lördagar 10—11, dessutom fredagar 18—19,30. **Solberga**, Älvsjö; t. Älvsjö 102; expeditionstid: måndagar, onsdagar och lördagar 8—9.

Församlingen benämndes ursprungligen **Wan-Kyrkl. in-stitutioner**. Namnet Brännkyrka möter dock redan på 1400-talet. Brännkyrka socken inkorporerades i kyrkligt avseende med Stockholm den 1 maj 1914 efter att tidigare ständigt hava varit annexförsamling till Huddinge.

Med församlingen införlivades fr. o. m. år 1930 södra delen av det med staden inkorporerade området av Nacka socken. I enlighet med kungl. brev den 25 april 1930 avskildes Brännkyrka församlings östra del fr. o. m. år 1931 från församlingen för att utgöra egen församling under namn av Enskede församling (se nedan). Brännkyrka och Enskede församlingar skulle tills vidare hava gemensam ekonomi under samfällid förvaltning av de båda församlingarnas kyrkoråd och skolråd, men från den 1 jan. 1933 är även den ekonomiska delningen genomförd.

Brännkyrka församlings kyrka, som är belägen vid Liseberg, härstammar från den tidigare medeltiden. Den har flera gånger blivit ombyggd efter eldsvåder. Genom sällskapet för främjande av kyrklig själavård har vidare inom församlingen uppförts en mindre kyrkobyggnad, benämnd *S:t Sigfrids kyrka*. Denna, som är belägen vid Blommensberg, har tidigare under namn av Stefanskapellet varit uppförd inom Johannes församling, men flyttades till sin nuvarande plats i Brännkyrka församling år 1904 och blev därvid väsentligt utvidgad. Fr. o. m. 1918 har församlingen, som tidigare bidragit till bestridande av kostnaderna, ensam övertagit underhållsskyldigheten för densamma.

Inom församlingen finnes en särskild *kyrkogårdsnämnd*, bestående av kyrkoherden som självskrivnen ordförande samt fyra av kyrkorådet valda ledamöter, vilken handhar förvaltningen av dels kyrkogården vid Brännkyrka kyrka, dels den församlingen tillhöriga nya begravningsplatsen vid Västberga.

Stat år 1933. Utgifter: 181,792 kr.; inkomster: 17,410 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 26 öre, till prästerskapets avlöning 21 öre (däruv allmän kyrkoavgift 8 öre) och till skolkassan 9 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., boställe. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålders-tillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., ersättning för bostad och vivre 3,000 kr. Kyrkonotarie: arvode 900 kr. Skrivbiträde: lön 2,160 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr. Klockare: lön 3,360 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., dessutom hyresersättning 850 kr. Organist vid Brännkyrka kyrka: lön 1,500 kr., fri bostad. Organist och kantor: vid S:t Sigfrids kyrka: lön 1,000 kr. Två diakonissor (gemensamma med fattigvårdsstyrelsen): avlönade av fattigvårdsstyrelsen och diakonissanstalten, fri bostad. En

Kyrkl. sjukvårdssystemer: avlönad av »föreningen för sjukvård hos fattiga i Brännkyrka församling». Kyrkovaktmästare: vid Brännkyrka kyrka: lön 2,400 kr.; vid St. Sigfrids kyrka: lön 1,000 kr. Vaktmästare vid församlingshuset: lön 2,640 kr. En kyrkogårdsvaktmästare: lön 3,150 kr.¹⁾ — Till prästerskapet utgår dyrtidstillägg (fr. o. m. $\frac{1}{6}$ 1933 från kyrkofonden) enligt av kungl. maj:t och riksdagen bestämda grunder (7 % af kontanta avlöningsförmåner understigande 8,400 kr., därjämte vissa barnstillägg); dessutom erlägger församlingen vissa pensionsavgifter. Till övriga befattningshavare utgår rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Enligt af kyrkostämman fattat beslut utgår till ledamöter av församlingens kyrkoråd och skolråd samt församlingens revisorer dagtraktamente med 5 kr. per beviljat sammanträde.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har af kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 5 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 5,093 (motsvarande 27,8 % av samtliga röstberättigade). Vid valet afgavs under väljarbeteckningarna »För kyrka och skola. Kyrkligt intresserade» (Kyrkl.) 1,028 godkända röster (6 platser), under väljarbeteckningarna »För kyrka och skola. För församlingen» (Förs.) 384 godkända röster (2 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 2,740 godkända röster (17 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet. Kommunisterna» (Komm.) 862 godkända röster (5 platser) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 57 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Flygare, B. O., kontorsskrivare (se nedan).

Vice ordförande.

Larsson, C. H., assistent (se nedan).

Ledamöter.

Johansson, O. L., brädgårdsarbetare (Soc.); Åman, f. Johansson, Inga K. L., fru (Soc.); Lindskog, H. J., kyrkoherde (Kyrkl.); Melén, C. A., murare (Soc.); Larsson, A. G. H., elektriker (Komm.); Lindholm, E. E., instrumentmakare (Soc.); Söderberg, N. E., handelsträdgårdsmästare (Kyrkl.); Svensson, N. Hj. H., reparatör (Soc.); Flygare, B. O., kontorsskrivare (Soc.); Ölander, A. F., inspektör (Förs.); Göransson, C. G. E., chaufför (Komm.); Johansson, P. O. A., förrådsman (Soc.); Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stads-

fullm. (Soc.); Lindquist, C. G. A., aktuarie (Kyrkl.); Pehrsson, J. P., f. d. förtroendeman (Soc.); Ek, Anna C., sömmerska (Komm.); Björkman, J. W., direktör (Kyrkl.); Ericsson, K. J. E., typograf (Soc.); Larsson, C. H., assistent (Soc.); Larsson, C. A., förman (Soc.); Hultén, K. A. A., f. d. bagarmästare (Kyrkl.); Ludvigsson, J. B., typograf (Komm.); Mårdh, f. Söderlund, Anna K., sömmerska (Soc.); Lundh, J. A., folkskollärare (Förs.); Wikström, C. F., skomakeriiddkare (Soc.); Eriksson, E. G., kontorsskrivare (Soc.); Samuelsson, G. E. O., skrädderiärbetare (Komm.); Berglöf, Gerda A., översköterska (Kyrkl.); Andersson, K. A., byggnadssnickare (Soc.); Öberg, A. F., eldare (Soc.).

Kyrkoråd.

Lindskog, H. J., kyrkoherde, kyrkofullm., självskr. ordf. (se nedan); Ferb, K. P. E., lagerbiträde; Johansson, C. O. G., järnvägsman; Johansson, F. O. A., förrådsman, kyrkofullm.; Johansson, O. L., brädgårdsarbetare, kyrkofullm.; Larsson, A., timmerman; Larsson, A. G. H., elektriker, kyrkofullm.; Lindquist, C. G. A., aktuarie, kyrkofullm., kassaförvaltare; Lundh, J. A., folkskollärare, kyrkofullm., kyrkovård; Svensson, N. Hj. H., reparatör, kyrkofullm.; Söderberg, N. E., handelsträdgårdsmästare, kyrkofullm.

Suppleanter: Andersson, K. G., verkstärebiträde; Eriksson, E. G., kontorsskrivare, kyrkofullm.; Kling, F. A., byggmästare, kyrkovård; Linde, G. S., förrådsarbetare; Ludvigsson, J. B., typograf, kyrkofullm.; Mårdh, f. Söderlund, Anna K., sömmerska, kyrkofullm.; Sandberg, C. A. J., son, förman; Sjöstrand, A., f. d. polisiskommisarie; Åberg, H. V., stenarbetare; Österberg, A. S., brädgårdsarbetare.

Kyrkonotarie.

Smedberg, T. K. E., järnvägstjänsteman; t. Lilje-
holmen 39.

En skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 225.

Församlingens kyrkogårdsnämnd.

Lindskog, H. J., kyrkoherde, ordf.; Gäbel, M., disponent; Johansson, O. L., brädgårdsarbetare, verkst. ledamot; Larsson, A. G. H., elektriker; en vakant.

Församlingens revisorer.

Björkman, J. W., direktör; Brewitz, K. A., typograf; Nyman, J. W., skomakare.

Suppleanter: Göransson, C. G. E., chaufför; Hed-Larsson, A., kamrerare; Lindholm, E. E., instrumentmakare.

¹⁾ Denna lön avser anställning hos församlingens kyrkogårdsnämnd.

Kyrkoherde.

Lindskog, H. J.

Komministrar.

Lagerkranz, J. L.; Swensson, S. E.

Ständig adjunkt.

Danielsson, J. E. V. (t. o. m. 30/6 1933).

Klockare.

Öhlander, H. A. G.

Organister.

Granér, C. T. (Brännkyrka kyrka); Lundgren, P. I., *tf.* (St Sigfrids kyrka).

Diakonissor för församlings-, sjuk- och fattigvård.

Kristoffersson, Nanna, sjukvårdssyster; Näafgränd, Älvsjö; t. Älvsjö 574; mottagning: vardagar 8,30—9,30.

Nylander, Anna V.; Söderholm, Elsa K., fattigvårdsdiakonissor; mottagning: se sid. 175.

Kyrkovaktmästare.

Persson, J. O. (Brännkyrka kyrka); Hallström, K. E. A. (St Sigfrids kyrka).

Vaktmästare vid församlingshuset.

Engzelius, J. S. G.

En kyrkogårdsvaktmästare (vid nya begravningsplatsen).

Enskede församling.

Expedition: Handelsvägen 20, Enskede; t. Enskede 24 62 (exp.), Enskede 24 63 (kyrkoherden); expeditionstid: vardagar 10—11 samt helgfria fredagar 19—20.

I enlighet med kungl. brev den 25 april 1930 har Enskede församling fr. o. m. år 1931 utbrutits ur Brännkyrka församling samt utgör jämlikt kungl. maj:ts resolution den 23 jan. 1931 från den 1 maj 1931 eget pastorat.

Församlingens kyrka uppfördes under åren 1913—1915 genom sällskapets för främjande av kyrklig själavård försorg samt förvärvades av dåv. Brännkyrka församling år 1918.

Stat år 1933. Utgifter: 98,080 kr.; inkomster: 5,787 kr.

Uttebitering per skattekrona. Till kyrkokassan 22 öre, till prästerskapets avlöning 19 öre (därav allmän kyrkoavgift 8 öre) och till skolkassan 6 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad eller hyresersättning. Komminister: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad eller hyresersättning. Kyrkonotarie: 600 kr. Klockare och kyrkoskrivare: lön

3,360 kr., dessutom hyresbidrag. Organist Kyrkl. och kantor: lön 2,500 kr. Sjukvårdssyster: in- avlönad av »föreningen för sjukvård hos fattiga stitu- i Brännkyrka församling». Kyrkovaktmästare: lön 860 kr., dessutom bostad, värme och lyse. — Till prästerskapet utgår dyrtidstillägg (fr. o. m. 1/5 1933 från kyrkofonden) enligt av kungl. maj:it och riksdagen bestämda grunder (7 % å kontanta avlöningsförmåner understigande 8,400 kr., därjämte vissa barntillägg); dessutom erlägger församlingen vissa pensionsavgifter. Till övriga befattningshavare rörligt tillägg enligt för stadens befattningshavare gällande grunder.

Till ledamöter av församlingens kyrkoråd och skolråd utgår dagtraktamente med 5 kr. per bevisat sammanträde.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 5 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 3,430 (mot-svarande 31,5 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgävos under valjarbeteckningen »Kyrkl. intresserade» (Kyrkl.) 1,119 godkända röster (10 platser), under valjarbeteckningen »För Enskede församlings välfärd» (Förs.) 215 godkända röster (2 platser), under valjarbeteckningarna »Arbetspartiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 1,753 godkända röster (16 platser), under valjarbeteckningarna »Arbetspartiet. Kommunisterna» (Komm.) 268 godkända röster (2 platser) samt under valjarbeteckningen »Klass mot klass» 63 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Björling, J., folkskollärare (se nedan).

Vice ordförande.

Helén, H. V. J., kyrkoherde (se nedan).

Ledamöter.

Eriksson, E. G. F., stereotypör (Soc.); Helén, H. V. J., kyrkoherde (Kyrkl.); Ljungberg, P. G. L., handelsarbetare (Soc.); Lindberg, P. E. B., musiker (Soc.); Eriksson, J. G., ingenjör (Kyrkl.); Andersson, A., byggnadsarbetare (Soc.); Kumlin, H. V., spårvägsman (Soc.); Lindqvist, G. R., redaktör, stadsfullm. (Kyrkl.); Friberg, A. E., stadsbud, stadsfullm. (Soc.); Gau, H. A., frihamnsarbetare (Komm.); Lindahl, J. O. E., ingenjör (Kyrkl.); Ferdman, G. S., gravör (Soc.); Pettersson, f. Malmkvist, Elin M. J., fru (Soc.); Holm, D. G. R., kontorschef (Kyrkl.); Hindersson, f. Johnsson, T. Maria, f. d. folkskollärarinna (Förs.); Eriksson, B., journalist (Soc.); Westerberg, C. A., bokförelse (Kyrkl.); Karlsson, E. W., spårvägsman (Soc.); Björkner, P., murare (Soc.); Sjöstedt, f. Österman, Bertha, fru (Kyrkl.); Lantz, W. G. G:son, tull-

Kyrkl. in- stitu- tioner

kontorist (Soc.); **Carlsson**, J. A., byggnadsarbetare (Soc.); **Lundgren**, R. V. A., bankkamrerare (Kyrkl.); **Svensson**, A. H., murare (Komm.); **Björling**, J., folkskollärare (Soc.); **Hylander**, K. H. R., apotekare (Kyrkl.); **Sandberg**, E. T. G., byråföreståndare (Soc.); **Helle**, A. V., folkskollärare (Soc.); **Eklund**, S., folkskollärare (Kyrkl.); **Nyström**, O. E., byggmästare (Förs.).

Kyrkoråd.

Helén, H. V. J., kyrkoherde, kyrkofullm., själskr. ordf. (se nedan); **Andersson**, A., byggnadsarbetare, kyrkofullm.; **Andersson**, H. B. W., tulltjänsteman; **Andrée**, J. E., postkontrollör; **Eriksson**, J. G., ingenjör, kyrkofullm.; **Gau**, H. A., frihamnsarbetare, kyrkofullm.; **Helle**, f. Ahrborg, Doris T., fru; **Lindahl**, J. O. E., ingenjör, kyrkofullm., kyrkovård; **Sabel**, J. A., byggmästare; **Sandberg**, E. T. G., byråföreståndare, kyrkofullm.; **Zander**, J. A., direktör, kyrkovård, kassaförvaltare.

Suppleanter: **Carlsson**, F. E. A., byggnadssnickare; **Ericsson**, H. E. T., tandläkare; **Eriksson**, B., journalist, kyrkofullm.; **Holm**, D. G. R., kontorschef, kyrkofullm.; **Hylander**, K. H. R., apotekare, kyrkofullm.; **Karling**, J. E. B., chaufför; **Mörk**, O. N., målare; **Olsson**, f. Viksten, Judith, fru; **Setréus**, I. M., kontorist; **Thaning**, H. J., disponent.

Kyrkonotarie.

Lindquist, N. C., kammarrättsnotarie; t. Enskede 9 23.

Församlingens skolråd.

Se sid. 226.

Församlingens revisorer.

Friberg, A. E., stadsbud, stadsfullm.; **Lundgren**, R. V. A., bankkamrerare; **Magnusson**, E. O. E., bokbindare.

Suppleanter: **Eklund**, S., folkskollärare; **Karlsson**, E. W., spårvägsmän; **Ljungberg**, I., vice värd.

Kyrkoherde.

Helén, H. V. J.

Komminister.

Danielsson, J. E. V. (fr. o. m. $\frac{1}{7}$ 1933).

Vice komminister.

Heldt, T. E. O. (t. o. m. $\frac{30}{100}$ 1933).

Klockare och kyrkoskrivare.

Setréus, O. R.

Organist och kantor.

Björ, D. W.

Sjukvårdssyster.

Derwinger, Ebba M. U.; *Krokvägen 68, Enskede; t. Enskede 350; mottagning: vardagar 11—12.*

Kyrkovaktmästare.

Hammarström, f. Pettersson, Alma S.

Bromma församling.

Expeditioner.

Ullsunda prästgård, Lövsåsvägen, Ullsunda (postfack 3, Ullsunda); t. Ullsunda 1 55; expeditionstid: vardagar 10—11 samt fredagar 19—20.

Församlingshuset, Bällsta, Sundbyberg; t. Bromma 1 70 (kommunistern); expeditionstid: tisdagar 13—14, fredagar 19—20.

Ålstengatan 21, Ålsten; t. Ålsten 13 00 (ständig adjunkten); expeditionstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 9—9,30, onsdagar 19,30—20,30.

Bromma tillades 1624 kyrkoherden i Klara församling som annex, vilken anordning ägde bestånd till 1663. Åren 1668—1680 hörde Bromma till Klara församling. Åren 1663—1668 och 1680—1784 var Bromma församling anslagen till kyrkoherden i Riddarholmsförsamlingen. Därefter innehades Bromma pastorat tillsammans med präbende av kyrkoherdar i olika Stockholms församlingar. Från 1847 har Bromma varit fullt självständigt. Dit hörde förut även Sundbyberg, som dock sedan den 1 maj 1916 utgör eget pastorat. Fr. o. m. den 1 maj 1917 är Bromma i kyrkligt avseende införlivat med Stockholm. — Den ursprungliga kyrkan belägen i norra delen av församlingen uppfördes sannolikt i slutet av 1100-talet men har senare försetts med åtskilliga tillbyggnader, de sista från förra hälften av 1700-talet. Uppförandet av en kyrka å Västerledshöjden i Äppelviken påbörjades hösten 1931. Kyrkan invigdes den 18 dec. 1932 och erhöll namnet Västerledskyrkan.

Stat år 1933. Utgifter: 286,228 kr.; inkomster: 59,628 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 28 öre, till prästerskapets avlöning 15 öre (därav allmän kyrkoavgift 8 öre) och till skolkassan 9 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 7,480 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Komminister: lön 4,165 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisorisk tilläggsarvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., hyresbidrag 1,200 kr. Sekreterare: arvode 1,000 kr. Kassaförvaltare: arvode 2,000 kr. Klockare och organist: lön 1,500 kr. Kyrkovaktare: lön 3,600 kr. — Till församlingens präster utgår dyrtidstillägg (fr. o. m. $\frac{1}{10}$ 1933 från

kyrkofonden) enligt av kungl. maj:t och riksdagen bestämda grunder (7 % å kontanta avlöningsförmåner understigande 8,400 kr., därjämte vissa barnstillägg); dessutom erlägger församlingen vissa pensionsavgifter. Till övriga befattningshavare utgår dyrtidstillägg enligt å kyrkostämma fastställda grunder.

Enligt å kyrkostämma fattat beslut utgår till ledamöter av församlingens kyrkoråd och skolråd dagtraktamente med 5 kr. per bevisat sammanträde.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 10 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 6,099 (motvarande 41,6 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgavs under väljarbeteckningen »Kyrko-intresserade» (Kyrk.) 2,680 godkända röster (13 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetspartiet. Socialdemokraterna» (Soc.) 2,184 godkända röster (11 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetspartiet. Kommunisterna» (Komm.) 551 godkända röster (3 platser), under väljarbeteckningen »Församlingsvård. Social välfärd» (Förs.) 609 godkända röster (3 platser) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 55 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Svensson, M. T. K., kyrkoherde.

Vice ordförande.

Nyström, C. O. A., överstelöjtnant (se nedan).

Ledamöter.

Wiklund, E. O., ombudsman, stadsfullm. (Soc.); Nyström, C. O. A., överstelöjtnant (Kyrk.); Gustafsson, K. O., snickare (Soc.); Trotzig, C. A. F., rådmann (Kyrk.); Larsén, J. A., byggnadsverkmästare (Soc.); Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm. (Kyrk.); Åhlander, W. N., mättningsförmann (Komm.); Ahlbin, G. H. G., redaktör, stadsfullm. (Kyrk.); Sjödin, J., förste ingenjör (Förs.); Plan, J. H., skomakeriarbetare (Soc.); Ström, B. G. A., ständig adjunkt (Kyrk.); Hedvall, A. G., folkskollärare (Soc.); Montelius, G. H., revisor (Kyrk.); Wickman, f. Johansson, Laura K., fru (Soc.); Petterson, H. V., kamrerare (Kyrk.); Carström, A. E., spårvägsman (Soc.); Dorff, f. Larsson, Elina W., fru (Kyrk.); Bergqvist, J. A., folkskollärare (Förs.); Nylén, K. E. V., typograf (Komm.); Rustige, F. J. H., ingenjör (Kyrk.); Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru (Soc.); Björklund, H. R., agronom (Kyrk.); Sandö, M. S., vävare (Soc.); Turén, S. E. H., revisionssekreterare (Kyrk.); Åkerlund, E. A., metallarbetare (Soc.); Kjellgren, N. A. A., hovrätts e. o. notarie (Kyrk.); Petters-

son, F. F., vaktmästare (Soc.); Lindblad, Kyrkl. f. Duse, Elsa H. K., fru (Kyrk.); Brundin, J. in- E., disponent (Förs.); en vakant (Komm.). stituerad

Kyrkoråd.

Svensson, M. T. K., kyrkoherde, självskr. ordf. (jfr nedan); Gustafsson, K. O., snickare, kyrkofullm.; Larsén, C. G., verkmästare, kyrkovärd; Larsén, J. A., byggnadsverkmästare, kyrkofullm.; Montelius, G. H., revisor, kyrkofullm., kyrkovärd; Nilsson, P. W., f. d. linjemästare, kyrkovärd; Nyström, C. O. A., överstelöjtnant, kyrkofullm.; Turén, S. E. H., revisionssekreterare, kyrkofullm., kyrkovärd; Åhlander, W. N., mättningsförmann, kyrkofullm.

Suppleanter: Andersson, K. A., grundläggare; Bergqvist, J. A., folkskollärare, kyrkofullm.; Carström, A. E., spårvägsman, kyrkofullm.; Kjellgren, N. A., hovrätts e. o. notarie, kyrkofullm.; Mellin, E. J., handlande; Nylén, K. E. V., typograf, kyrkofullm.; Sandell, E. J., målare; Åmark, f. Thulin, Elin P., fru.

Kyrkonotarie.

Björkman, C. A. J., sekreterare; t. Äppelviken 778.

En kassaförvaltare.

Församlingens skolråd.

Se sid. 227.

Församlingens revisorer.

Andrée, K. A., kassör; Hafström, S., kamrerare.

Suppleanter: Sahl, F. E., spårvägsman; Strömmer, C. A., revisor.

Kyrkoherde.

Svensson, M. T. K.

Komminister.

Hjorth, C. N.

Pastorsadjunkt.

Rodén, N. O.

Ständig adjunkt.

Ström, B. G. A.

Klockare och organist

(i Bromma kyrka).

Vakant, t. j. f. Videfors, G. J.

Organist och kantor

(i Västerledskyrkan).

Wennlund, E. V.

Kyrkovaktare.

Svensson, F. A. (Bromma kyrka); en vakant, t. j. f. Lifvendahl, K. E. H. (Västerledskyrkan).

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner

Tyska församlingen.

(S:ta Gertrud.)

Expedition: Svartmangatan 16, St.; t. 11 11 88, 20 21 56; expeditionstid: vardagar utom lördagar 10—11 (1 juni—15 sept. tisdagar och fredagar 10—11).

Tyskarna i Stockholm fingo 1571 av konung Johan III frihet att uppbbygga sin egen kyrka och hava begravningsplats, till vilka ändamål de, till en början tillsammans med finska församlingen, använde S:ta Gertruds kapell, som stod på den plats, där nu tyska kyrkan står. När detta kapell först blivit byggt, är okänt, men 1607 erhöll tyska församlingen kapellet »för evärdeliga tider», vilken donation av konung Gustav II Adolf stadfastes 1612, varpå kyrkobygget igångsattes 1619 och fullbordades 1642. Till församlingen höra alla i huvudstaden bosatta, i Tyskland eller annorstädes av tyska föräldrar födda män av evangeliska beaktelsen samt deras hustrur och barn.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 60 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: 15,200 kr., fri bostad. Pastorsadjunkt: 1,800 kr. Predikobiträde: 1,000 kr. Kyrkonotarie: 5,400 kr. Klockare: 5,400 kr. Organist: 2,700 kr. Kantor: 2,000 kr. Klockspelare: 600 kr. Kyrkovaktare: 4,200 kr., fri bostad. Ringare: 300 kr.

Hederspresident.

Wachtmeister, E. H., greve, överstekammarjunkare.

Kyrkoråd.

Ohly, C. E. W., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); **Adami,** P. G., direktör; **Däumichen,** M. C. A., generalkonsul, ordf. för föreståndarekollegiet; **Grave,** R. O. E., fabriksör; **Grüder,** C. H., grosshandlare; **Pott,** G. F. L., direktör; **Schlachter,** F. W. H., läroverksadjunkt.

Kyrkonotarie.

Bassmann, L. H. H.

Församlingens revisorer.

von Hillern-Flinsch, O. G. F., grosshandlare; **Isselhorst,** H. C. W., grosshandlare; **Otto,** R. M., direktör.

Suppleanter: **Kluge,** P. L., köpman; **Röcker,** H. C., köpman.

Kyrkoherde.

Ohly, C. E. W.

Pastorsadjunkt.

Carlsson, G. D.

Predikobiträde.

Leuchtenberger, H. A. W.

Klockare.

Faulwasser, J. T.

Organist och klockspelare.

Vakant, *tj.* **Torlind,** J. T.

Kantor.

Vakant, *tj.* **Lindberg,** G. E.

Diakonissa.

(Själägårdsgatan 15, St.; t. 11 07 27; mottagning: vardagar 15—16.)

Brinckman, Ulla V.

Kyrkovaktare.

Körner, G.

En ringare.

Finska församlingen.

(Fredriks förs.)

Expedition: Finska kyrkan, Slottsbacken 2 C (postadress: Stockholm 2); t. 21 34 98; expeditionstid: tisdagar och fredagar 11—12.

Finska nationella församlingen i Stockholm, som uppkom vid tiden för reformationen, hade under ett par hundra år sin gudstjänstlokal på diverse platser både i staden och på malmarna, däribland åren 1609—1719 i Riddarholmskyrkan, till dess den år 1725 fick sin nuvarande kyrka, det forna s. k. Lilla bollhuset, vilket genom öppet brev den 14 februari 1727 tillförsäkrades dem »med oryggelig besittningsrätt». Medlemmar av finska församlingen äro enligt kungl. brev den 21 dec. 1840 »personer, födda i Finland eller annorstädes av finska föräldrar, män av finsk börd och deras hustrur, oavsett dessas nationalitet, ävensom barn, styvbarn och fosterbarn åt finska föräldrar». Kyrkoherdebefattningen kan sökas av svenskar och finnar, som äro mäktiga båda språken.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 50 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 4,000 kr., dyrtidstillägg 3,000 kr., fri bostad. Klockare, organist och kantor: lön 1,000 kr., dyrtidstillägg 600 kr., fri bostad. Kyrkovaktare: lön 300 kr., dyrtidstillägg 500 kr., fri bostad.

Kyrkoråd.

Kihlstedt, G., vice pastor, självskr. ordf. (se nedan);

***Bastman,** A. E., sekreterare; **Brunström,** K.

E. L., f. d. revisör; ***Hedgren,** J., vice kon-

sul; *Nordenstrahl, T. O. R., f. d. vattenledningschef; *Orwin, H. S., bankkamrerare; Schlytern, C. H., kansliråd; *Sällström, P. A. F., byggmästare, kyrkovård; Willgren, C. G., tf. taxeringskommisarie; Willgren, G. A., kamrerare.

Församlingens revisorer.

Lindstrand, C. H., bokförelare; Petterson, J. A., specierihandlare.
Suppleanter: Holmborg, K. E., sjökapten; Liwandahl, J. R., direktör.

Kyrkoherde.

Montell, V., tjl.

Vice pastor.

Kihlstedt, G., komminister i Kungsholms förs.

Klockare, organist och kantor.

Ritari, J.

Kyrkovaktare.

Edelgård, A. L.

Av Stockholms territoriella församlingar i 1933 års utgiftsstaten upptagna anslag till vissa enskilda institutioner m. m.

Under avd. 4 (sid. 367) hava i kommunalkalendern uppgifter lämnats om de icke-kommunala institutioner m. m., som innevarande år understöddas av Stockholms stad. Då liknande anslag till vissa allmännyttiga institutioner och anordningar även utgå från Stockholms kyrkliga kommuner, har det syntts lämpligt att ur de territoriella församlingarnas utgiftsstaten för år 1933 här meddela en summarisk sammanställning av församlingarnas ifrågasvarande anslag. (Någon specifikation på de särskilda församlingarna har av utrymmesskäl ej kunnat ske, och i de fall då anslag till samma ändamål utgå från flera församlingar, hava de sammanräknats till här angivet totalbelopp.)

I sammanställningen äro ej medtagna sådana å de olika församlingarnas staten uppförda anslag till sociala och andra icke-kyrkliga ändamål, vilkas fördelning handhaves av resp. församlingars egna organ (vissa anslag till beklädning av konfirmander och andra fattiga barn, till fattigas sommarvistelse m. m.). Vidare äro icke medtagna anslag till vissa i nära samband med resp. församlingar stående kyrkliga föreningar för ungdomsvård m. m., liksom ej heller avgifter från resp. församlingar till diakonissanstalten för församlingsdiakonissor och församlingssystrar. Bidrag till enskilda institutioner från under församlingarnas förvaltning stående fonder hava ej heller medräknats.

Undervisning och kulturell verksamhet. in-stitutioner.

Stockholms enskilda hantverkskola (se sid. 373)	kr. 2,500:—
De blindas förening (för biblioteket) (se sid. 390)	> 2,700:—
Arbetarnes bildningsförbunds Stockholmsavdelning (för sektionerna i Brännkyrka, Enskede och Bromma) (se sid. 379)	> 2,000:—
Bromma föreläsningförening (se sid. 379)	> 800:—
Bromma hembygdsförening	> 200:—
Summa kr.	8,200:—

Häls- och sjukvård.

Sjukvårdsföreningar (se sid. 385)	kr. 25,750:—
Stockholms stadsmissions konvalescenthem å Ribbingebäck (se sid. 384 och nedan)	> 1,800:—
Stockholms stadsmissions vilohem vid Edesta (se sid. 389)	> 600:—
Tomba vilohem, Fresta	> 5,000:—
Summa kr.	33,150:—

Social verksamhet m. m.

Skyddsföreningar och arbetsföreningar (se sid. 389)	kr. 8,025:—
Föreningen »Arbetsbiet»	> 800:—
Stockholms stadsmission (se sid. 389 och ovan)	> 7,100:—
Stockholms blindförbund	> 2,350:—
Föreningen »De blindas vilohem Phosphoros»	> 100:—
Dövstumföreningen i Stockholm (se sid. 379)	> 1,400:—
Hemmet för arbetssökande kvinnor (se sid. 391)	> 600:—
Föreningen St Göransgården	> 10,000:—
Stiftelsen Katarinagården	> 6,000:—
Föreningen Barnavårn (se sid. 394)	> 200:—
Stiftelsen Unga kvinnors värn (se sid. 395)	> 15,500:—
Stockholms kyrkliga socialråd (se sid. 414)	> 5,300:—
Stockholms kyrkliga ungdomsråd (se sid. 414)	> 500:—
Stockholms centrala diakoniråd (för sjömansvård i Stockholms hamnar) (se ovan)	> 8,950:—
Svenska kyrkans sjömansvård i främmande hamnar	> 500:—
Hjälpkommittén för sjömän	> 200:—
Samfundet Pro fide et christianismo	> 150:—
Södra kristliga föreningen av unge män	> 300:—
Summa kr.	67,975:—

Kyrkl. in- stitu- tioner	Barn- och ungdomsvård.		Skollovs- och småbarnskolonier	
	Barnkrubbor, barnavårn och små- barnsskolor m. m. (se sid. 399)	kr. 120,250:—	(se sid. 400)	kr. 274,050:—
	Föreningen Mjölkdroppen (se sid. 397)	> 16,400:—	Hjälpklassernas skyddsförening (för barns sommarvistelse) . .	> 2,500:—
	Föreningen Maria mjölkdropp (se sid. 397)	> 1,400:—	Centralkommittén för feriebar utsändande	> 8,600:—
	Barnavårdsbyrån i Brännkyrka (se sid. 396)	> 1,000:—	Fjällkolonier för barn	> 9,300:—
	Klara församlings barnhem, Tumba	> 2,000:—	Friluftskolonien vid Årsta . . .	> 2,000:—
	Kungsholms barnhem, Sagostigen 5, Äppelviken	> 1,500:—	Stiftelsen Stockholms hörselsvags- kolonier	> 1,625:—
	Lilla Solhemmet	> 300:—	Arbetsstugor (se sid. 400) . . .	> 84,650:—
	Föreningen Barnaglädje, Sigrid Sjöbergs minne	> 500:—	Brännkyrka ungdomsråd . . .	> 1,200:—
			Bromma ungdomsråd (se sid. 401)	> 1,300:—
			Summa kr.	528,575:—
			Inalles kr.	637,900:—

K. hovkonsistorium med därunder hörande församlingar.

Hovkonsistorium lär vara instiftat år 1662. I en den 20 december 1662 utfärdad »ordning, var-efter överhovpredikanten och hovpredikanterna skulle sig rätta», omtalas trenne hovpredikanter, bland dem en överhovpredikant. I nådig »instruktion för konsistorium aulicum» av den 28 juni 1681 tillägges konsistorium samma rätt och myndighet som andra konsistorier i riket; preses skulle vara överhovpredikanten, ordinarie bisittare övriga hovpredikanter; när ärenden rörande kungl. livgardet förekommo, skulle prästerna vid regementet äga säte och stämma i konsistoriet. Förordningen om rättegången i domkapitlen av den 11 februari 1687 gjorde livgardes- och artilleripredikanter till ordinarie ledamöter av konsistoriet, år 1792 tillkom även kyrkoherden i Skeppsholms församling. De under detta konsistorium lydande församlingarna äro icke territoriella. Genom kungl. maj:ts beslut den 11 mars 1927 hava de militära kyrkoförsamlingarna (för vilka under tiden 1892—1927 som garnisonskyrka och gudstjänstlokal användes den vid Ladugårdsgärdet belägna Gustav Adolfskyrkan) fr. o. m. den 1 maj 1927 upphört och deras medlemmar överförts till resp. territoriella församlingar. Hovförsamlingens gudstjänst för-rättas i slottskapellet; Skeppsholms församling har egen kyrka (jfr nedan).

Instruktion. Kungl. instruktion den 28 juni 1681 (med ändringar).

Hovkonsistorium.

K. slottet, St.; ingen bestämd sessionstid.

Preses.

Widner, N., överhovpredikant, pastor primarius, kyrkoherde i Storkyrkoförs.

Assessorer.

Åhfeldt, O. C. P., ord. hovpredikant, pastor i hovförs.

Bergö, C. J., ord. hovpredikant.

Brandt, G. A., kyrkoherde i Skeppsholms förs.

Konsistorienotarie.

Törnell, E. R., registrator.

Hovkleresiet.

Expedition: Slottskapellets sakristia, St.

I spetsen för hovkleresiet stod redan under Gustav II Adolf en förste hovpredikant, sedermera även en äldste hovpredikant. Vid

mitten av 1600-talet synes först titeln överhovpredikant hava uppkommit och har alltsedan dess varit den brukliga för chefen för hovprästerskapet.

Avlöningarm.m. Överhovpredikant: 750 kr. Ordinarie och e. o. hovpredikanter uppbära ej arvode.

Överhovpredikant.

Widner, N., pastor primarius, kyrkoherde i Storkyrkoförs. (se ovan).

Ordinarie hovpredikanter.

Åhfeldt, O. C. P., pastor i hovförs. (se nedan);
Bergö, C. J.

Dessutom *tjänstgörande e. o. hovpredikanter* till växlande antal.

Hovförsamlingen.

Slottskapellets sakristia (ingång från inre borggården genom porten till södra slottsvälvat och därifrån genom slottskapellet), St.; t. 20 28 86; expeditionstid: tisdagar och fredagar 13—14.

Hovförsamlingen omfattar jämlikt kungl. förordningen den 30 sept. 1910 de vid de kungliga och furstliga hov-, slotts- och stallstaterna tjänstgörande ämbets- och tjänstemän samt be-tjäning med familjer och tjänstefolk, ävensom pensionerad dylik personal.

Avlöningar m. m. Pastor: lön 4,500 kr. Klockare och pedell: lön 1,800 kr. Organist: lön 2,000 kr. Kantor: lön 1,500 kr. Kyrkovaktmästare: lön 900 kr.

Kyrkoråd.

Åhfeldt, O. C. P., självskr. ordf. (se nedan);
Erikson, T., organist; **Sylvén**, E. A., kantor;
Berg, P. J. R., klockare.

Pastor.

Åhfeldt, O. C. P.

Klockare och pedell vid hovkonsistorium.

Berg, P. J. R.

Organist.

Erikson, T.

Kantor.

Sylvén, E. A.

Kyrkovaktmästare.

Sjöström, S. A.

Kyrkl. Skeppsholms församling.

(K. flottan.)

in-
stitu-
tioner Expedition: prästgården, Skeppsholmen,
C. (postgirokonto nr 51381); t. 21 03 95;
expeditionstid: vardagar (utom lördagar)
11—12.

Skeppsholms församling — eller, som den och på 1600-talet benämndes, Amiralitetsförsamlingen — leder sitt ursprung från Gustav II Adolfs regeringstid. Den omfattade då Skeppsholmen, Kastellholmen och den s. k. Kyrkholmen samt Ladugårdslandet. På den lilla Kyrkholmen, där nationalmuseum nu ligger, uppfördes år 1634 av amiralitetskollegium en liten träkyrka, Holmkyrkan, som begagnades av församlingen. Sedan Jakobs församling upprättats och år 1643 fått egen kyrka, reglerades år 1653 gränsen mellan denna församling och Skeppsholms församling. Ladugårdslandet, som år 1672 bildat egen församling (jfr sid. 430), avskildes år 1696 från Skeppsholms församling. År 1792 lades Skeppsholms församling under hovkonsistorium, i vilket församlingens kyrkoherde blev bisittare.

Den lilla Holmkyrkan nedbrann år 1822, varefter år 1824 på Skeppsholmen en ny stenkyrka började uppföras på statens bekostnad. Denna kyrka, som fick namnet Karl Johans kyrka, invigdes år 1842. Skeppsholmskyrkan, som har 1,400 platser, utgjorde till Gustav Adolfskyrkans tillkomst år 1892 garnisonskyrka för Stockholms hela garnison (jfr sid. 447).

Församlingens kyrkoråd konstituerades omkring 1770. Självskrivnen ordförande i detta var till 1864 eskaderchefen, sedermera stationsbefälhavaren. Därefter konstituerades kyrkorådet efter nu gällande ordning. Något skolråd äger församlingen numera icke.

Medlemmar i Skeppsholms församling äro jämlikt kungl. förordning den 30 sept. 1910 alla vid marinen fast anställda personer samt marinen pensionärer och gratialister jämte dessas familjer och tjänstefolk (f. n. c:a 4,700 personer). Församlingen är således delvis en civil församling, och då inemot hälften av dess medlemmar är bosatt inom marinen territorium på holmarna, är den också i viss mån att betrakta som en territoriell församling.

Församlingens kassor och fonder uppgingo den 1 jan. 1933 till 318,600 kr.

Stat år 1933: Utgifter: 12,394 kr.; inkomster: 12,394 kr. F. n. förekommer ingen utdebitering för kyrkliga ändamål eller prästerskapets avlöning.

Avlöningar. Kyrkoherden: lön av församlingen 5,000 kr., av marinen 1,860 kr., fri bostad (utan värme). Amiralitetspredi-

kanten: lön av marinen 1,410 kr. Kyrkonotarien: arvode 500 kr. Klockaren: arvode av marinen 750 kr., av församlingen 250 kr. Tf. organisten och kantorn: arvode 840 kr. Kyrkovaktmästaren: arvode 350 kr. — Å kontanta löner och arvoden utgår dyrtidstillägg med c:a 20 %.

Kyrkoråd.

Brandt, G. A., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); **Hellenius**, T. A., högbåtsman; ***Knutsson**, F. G., flaggkorpral; **Lännström**, G. C., flaggstyrman; ***Mörner**, A. G., kommandörkapten, kyrkovård; ***Nilsson**, A., löjtnant i marinen; **Nilsson**, C. W., kapten i marinen, kyrkovård; **Nordin**, E. G. A., korpral; ***Riben**, C. F., vice amiral.

Suppleanter: ***Andersson**, C. T., flaggstyrman; **Erikson**, C. B., kommandörkapten; ***Leche**, C. H. A., kommandörkapten; **Wallin**, S. A., kommandörkapten.

Kyrkonotarie.

Nilsson, C. W. (se ovan); t. Ålsten 7 10.

Församlingens revisorer.

Aspgren, L. S., förrädsförvaltare; **Larson**, C. E. R., högbåtsman.

Suppleanter: **Lindgren**, E. F., förste marinintendent; **Engqvist**, C. A. H., flaggstyrman.

Kyrkoherde och amiralitetspastor.

Brandt, G. A.

Amiralitetspredikant.

Buréus, B. G. E.

Klockare.

Born, C. Hj.

Tf. organist och kantor.

Eklom, H. M.

Kyrkovaktmästare.

Wiegandt, S. O.

Kyrkogårdstillsyningsman

(vid Galärvarvets kyrkogård).

Wallin, C. V. J.

Främmande trosbekännares församlingar.

Främmande trosbekännare kallas de svenska medborgare, vilka ej tillhöra den rena evangeliska läran, såsom regeringsformen § 2 betecknar Sveriges officiella religion. Skiljaktighet i kristen trosbekännelse medför i regel ej någon olikhet i svenska medborgares allmänna rättigheter och skyldigheter. Vissa undantag härifrån finnas dock stadgade: främmande trosbekännare äger sålunda ej innehava statsrådsämbete eller prästerlig befattning m. m. Främmande trosbekännare har vidare ej rätt att inom den territoriella församling, där han är kyrkobokförd (se nedan), deltaga i kyrkostämmas överläggningar och beslut och kan ej väljas till ledamot av kyrko- eller skolråd. Mosaiska trosbekännare (jfr nedan) äro i ovan angivna hänseenden jämställda med övriga främmande trosbekännare.

Om främmande trosbekännares religionsutövning (med undantag av de mosaiskas; se sid. 450) stadgas i kungl. förordning den 31 okt. 1873 (den s. k. dissenterlagen). Enligt denna författning hava trosbekännare av annan kristen troslära än den evangeliskt-lutherska, vilka önska bilda av staten erkänd församling (staten erkänner blott sammanslutningar av kristen troslära), att härom ingiva ansökan till konungen med uppgift om trosbekännelse och församlingsordning. Om ansökingen bifalles, äger församlingen rätt till offentlig religionsutövning. Varje församling av främmande trosbekännare skall anställa en föreståndare, som skall ha tillsyn över att församlingens offentliga gudstjänst överensstämmer med dess uppgivna trosbekännelse och församlingsordning samt att allmän lag därvid ej överträdes.

Medlemmar av främmande kristna eller mosaiska församlingar skola i kyrkobokshänseende upptagas i kyrkoböckerna för den till svenska kyrkan hörande territoriella församling, inom vars område de äro bosatta. Katolska och mosaiska församlingar hade tidigare fullständig egen kyrkobokföringsrätt; denna har dock fr. o. m. år 1911 begränsats till förande av födelse- samt död- och begravningsbok.

I avseende å skattskyldighet till svenska kyrkan, dess prästerskap eller betjäning gäller jämlikt lag den 16 okt. 1908 (med ändr. den 28 sept. 1928), att medlemmar av här omnämnda församlingar endast skola påföras hälften av de avgifter, vilka efter kyrkostämmas beslut eller eljest uttaxeras för berörda ändamål. För den minskning i skatteinkomster, som härigenom åsamkas kyrklig kommun, kan ersättning erhållas av statsmedel.

I Stockholm finnas åtskilliga av staten erkända församlingar av främmande trosbekännare. Här nedan införas emellertid endast de, som hava viss egen kyrkobokföringsrätt (jfr ovan), nämligen katolska och mosaiska församlingarna.

Katolska församlingen.

(Romersk-katolsk.)

Expedition: Norra Smedjegatan 24, C.; t. 21 80 44; expeditionstid: alla helgfria dagar 10—11,30 (1 juni—15 sept. endast måndagar och fredagar 10,30—11,30).

Katolska församlingen i Stockholm fick år 1784 kunglig stadfästelse av Gustav III. S:ta Eugenia kyrka (å Norrmalm) togs i bruk år 1837 och S:t Eriks kyrka (å Södermalm) år 1892.

Katolska församlingens prästerskap har tillerkänts rätt att med laga verkan förrätta vigsel (även mellan kontrahenter, av vilka endera tillhör svenska kyrkan).

I inre kyrkligt avseende är församlingen uppdelad i S:ta Eugenia församling (på norr) och S:t Eriks församling (på söder).

(Katolska församlingar finnas utom i Stockholm i Göteborg, Malmö, Gävle och Norrköping.)

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: 2,500 kr. Pastorsadjunkter: 2,000 kr. Organister: 1,000 kr. Kantor och dirigent: 800 kr. Sakristan: 1,000 kr.

Dessutom åtnjuta föreståndare, kyrkoherde, pastorsadjunkter och sakristan fri bostad med värme och lyse.

Kyrkoråd.

Wehner, E. J. R., kyrkoherde, ordf. och förvaltare (se nedan); Assarsson, B. D., monsignore (se nedan); Blom, K. H. E., ingenjör; Favre, C. A. H., kassakontrollant; Kellner, E. J. T., tjänsteman; Meyer, A., pastorsadjunkt; Sundström, A. R., direktör.

Suppleanter: Overödder, H. J., disponent; Lindblom, P. L., redaktör.

Föreståndare.

Müller, J. E. E., apostolisk vikarie, biskop.

Kyrkoherde.

Wehner, E. J. R., (S:ta Eugenia förs.).

Pastor.

Assarsson, B. D., monsignore (kyrkoherde i S:t Eriks förs.).

Pastorsadjunkter.

Meyer, A., Rademacher, A. J., Strang, A. W. (S:ta Eugenia förs.); van Mierlo, B. F. (S:t Eriks förs.).

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner

Kyrkl. in- stitu- tioner

Organister.

Nyblom, Maja (S:ta Eugenia kyrka); Nylander, A. (S:t Eriks kyrka).

Kantor och dirigent.

Hausl, F. X. (S:ta Eugenia kyrka).

Sakristan.

Pätzold, F. (S:ta Eugenia kyrka).

Mosaiska församlingen.

Expedition: Wahrendorffsgatan 3, C. (postgirokonton nr 2824); t. 20 16 00; expeditionstid: judiskt och kristligt helgfria dagar 10—12. Kamreraren: t. 20 16 00; 20 25 53; mottagningstid: 10—12. Rabbimerna: t. 20 25 28; mottagningstider: rabbin Ehrenpreis: varje helgfri torsdag 15—16; rabbin Kronheim: varje helgfri onsdag 14—15. Vaktmästaren: t. 20 25 38.

Under Gustav III:s regeringstid erhöles judar första gången tillstånd att inflytta till Sverige. Denna rätt var från början ej generell, utan gällde endast sådana enskilda personer, skyddsjudar, vilka av konungen erhöles rätt att bosätta sig i huvudstaden. De första bosättnings tillstånden meddelades 1775, för tre judar, och följande år fingo dessa tillstånd att inkalla trosförvanter till så stort antal, att judisk gudstjänst, vartill fordras minst 10 manspersoner, skulle kunna här hållas. Den mosaiska församlingen i Stockholm kan anses vara färdigbildad år 1776.

Judarnas sociala och politiska ställning reglerades under de 60 första åren efter erhöles rätt att bosätta sig i landet dels av ständernas av Gustav III den 25 jan. 1779 stadfästade beslut om vissa bestämmelser angående fri religionsutövning i riket och dels av »Kongl. Commerce-Collegii Reglemente för dem av Judiska Nationen, som vilja hit i Riket inflytta och sig här nedsätta». Detta reglemente, »judereglementet», var daterat den 27 maj 1782. Jude-reglementet upphäves den 23 juni 1838 och avlöstes då av en kungl. förordning »angående mosaiska trosbekännarnas skyldigheter och rättigheter här i riket», vilken förordning, ehuru ändrad i åtskilliga punkter, alltjämt reglerar de mosaiska trosbekännarnas i Sverige borgerligt rättsliga förhållanden. För Stockholms mosaiska församling gäller dessutom »Ordning för mosaiska församlingen i Stockholm», fastställd av kungl. maj:t den 12 juni 1832, med ändringar den 5 aug. 1904.

Antalet i Stockholm bosatta mosaiska trosbekännare, som år 1781 uppgick till 30 personer förutom kvinnor och barn, utgjorde år 1920 2,747 personer, av vilka cirka 37 % voro svenska medborgare.

Medlem av Stockholms mosaiska församling är envar till mosaiska läran hörande svensk

undersåte, som är mantalsskriven i Stockholm eller på annan svensk ort, belägen närmare Stockholm än någon av de övriga orter i Sverige, där mosaisk församling finnes. (Mosaiska församlingar med fullständig församlingsordning finnas utom i Stockholm i Norrköping, Växjö, Kalmar, Oskarshamn, Karlskrona, Malmö, Göteborg och Sundsvall.)

Församlingens beslutanderätt utövas vid församlingsstämma. I ärenden angående gudstjänsten och vad därmed äger sammanhang må församlingen icke fatta beslut, förrän förslag eller yttrande i frågan avgivits av församlingens rabbin. Två ordinarie församlingsstämmor skola årligen hållas, den ena i april och den andra i oktober.

Verkställighet och förvaltning tillkomma församlingens föreståndare. Föreståndarna skola vara fem till antalet, kassaföreståndaren inberäknad, och väljas vid den ordinarie församlingsstämma i oktober för en tid av fyra år. Föreståndarna utse inom sig en ordförande och två kyrkoföreståndare.

Avlöningar m. m. Rabbin: lön 19,500 kr. Rabbin och lärare: lön 10,000 kr. Sekreterare: arvode 2,800 kr. Kantor: lön 10,500 kr. Kantor och lärare: lön 10,000 kr. Organist: lön 2,500 kr. Kamrerare: lön 8,000 kr. Vaktmästare: lön 3,400 kr., fri bostad, ved och lyse. — Dessutom utgår dyrtidshjälp med 10 % å vissa löner.

Föreståndare.

Fürstenberg, A., livmedikus, ordf.; Hüttner, M. S., grosshandlare, kyrkoföreståndare; Josephson, H. V., direktör, kyrkoföreståndare; Levy, L., advokat, kassaföreståndare; Josephson, G. A., bokhandlare.

Sekreterare.

Levy, L., advokat.

Församlingens revisorer.

Philip, E. I., civilingenjör; Philipson, J. I., advokat.

Suppleant: Groggfeld, H., revisor.

Rabbin.

Ehrenpreis, M.

Rabbin och lärare.

Kronheim, E.

Kantor och lärare.

Rosenblüth, L.

Organist.

Erling, E. G.

Kamrerare.

Grünberger, M.

Vaktmästare.

Johanson, C. W

Stockholms församlingsbibliotek.

Församlingsbiblioteken.

Församlingsbiblioteken hava utvecklats ur de s. k. sockenbiblioteken. Dessa senare uppstodo i början på 1800-talet men fingo någon kraftigare tillväxt först med 1842 års folkskolestadga, som ålade prästerna att »uppmuntra till inrättande och begagnande av sockenbibliotek och därtill tjänliga böcker föreslå». Sockenbibliotekens blomstringsperiod inföll under 1860-talet. Efter att under 1870- och 1880-talen hava gått tillbaka började under 1890-talet biblioteks-rörelsen åter att utvecklas. De gamla biblioteken rycktes upp ur sitt förfall, och nya biblioteksformer började vinna terräng, såsom nykterhets-, arbetare-, vandrings- och föreningsbibliotek.

Sedan år 1905 har folkbiblioteksrörelsen åtnjutit statligt stöd. Enligt nu gällande kungl. kung. den 24 jan. 1930 ang. understödande av folkbiblioteksväsendet utgår understöd av statsmedel till kommunala och med dem likställda folkbibliotek, till biblioteksverksamhet i sammanhang med studiecirklararbete samt till skolbibliotek och bibliotek vid sjukvårdsinrättningar. I fråga om kommunala och med dem likställda folkbibliotek utgår statsunderstöd fr. o. m. år 1930 endast till ett bibliotek i varje borgerlig kommun. Dyligt bidrag har från nämnda år beviljats Stockholms stadsbibliotek (jfr sid. 253) och så länge detta bidrag utgår kunna följaktligen församlingsbiblioteken i huvudstaden icke för sin verksamhet påräkna bidrag av statsmedel.

Tillkomsten av Stockholms stadsbibliotek (se sid. 253) har föranlett upphörande av verksamheten vid ett flertal församlingsbibliotek. Med stadsbiblioteket hava sålunda införlivats: fr. o. m. den 1 okt. 1927 Gustav Vasa församlingsbibliotek, fr. o. m. den 1 nov. 1927 Katarina församlings lånbibliotek, fr. o. m. den 1 jan. 1928 Bromma folkbibliotek, i mars 1928 Adolf Fredriks församlingsbibliotek, fr. o. m. den 1 jan. 1929 Östermalms församlings bibliotek och Värtabiblioteket samt fr. o. m. den 1 jan. 1930 Kungsholmens församlingars bibliotek.

I Stockholm finnas (våren 1933) fyra församlingsbibliotek, nämligen ett i vardera av Storkyrkoförsamlingen, Klara, Matteus och Johannes församlingar. Biblioteket sorterar i Storkyrkoförsamlingen under skolrådet och i övriga församlingar under särskild av församlingen för en tid av två år vald styrelse. Ovannämnda

församlingsbibliotek omfattade den 31 dec. 1932 tillsammans 50,913 band och lämnade under år 1932 inalles 137,665 hemlån.

Storkyrkoförsamlingens bibliotek.

Skomakargatan 30, 1 tr. ö. g., St.; expeditionstider: 1 sept.—15 juni måndagar, onsdagar och fredagar 19—21.

I december 1860 väcktes hos Storkyrkoförsamlingens skolstyrelse förslag om »inrättande av något lämpligt läsebibliotek för församlingen»; efter framställning i ärendet av skolstyrelsen beslöt församlingen den 28 april 1861 upprättandet av ett bibliotek, som till en början fungerade både såsom skol- och församlingsbibliotek, tills år 1902 en delning ägde rum; församlingsbiblioteket invigdes i sin nya lokal den 7 nov. 1903. Biblioteket, som den 31 dec. 1932 omfattade 5,050 band, åtnjuter för år 1933 av församlingen i anslag 3,000 kr. Antalet boklån under år 1932 uppgick till 6,724, fördelade på 3,776 låntagare.

Styrelse.

Storkyrkoförsamlingens skolråd (se sid. 217).

Bibliotekarie.

Ullstedt, Siri.

Ett biträde.

Klara församlingsbibliotek.

Klara Västra Kyrkogata 20 A, C.; t. 10 57 33; expeditionstid: vardagar 18—20.

Biblioteket, som tillkommit genom tillfälliga gåvor av privatpersoner, åtnjuter för år 1933 av församlingen ett anslag av 7,000 kr. (1 öre per skattekrona). Biblioteket omfattade den 31 dec. 1932 inalles 10,238 band. Antalet boklån under år 1932 uppgick till 18,937.

Styrelse.

Forsblom, L. A., hamnarbetare; Hintze, P. R., typograf; Lindskog, F., överlärare, kassa-förvaltare; Ståhlberg, J. A. A., zinketsare, vice ordf.; Werner, A. I., ständig adjunkt, ordf.

Förs. bibl. *Suppleanter:* Collmar, A. G. E., riksbank-tjänsteman, sekr.; Ståhlberg, M. E. (Lisa), fröken.

Bibliotekarie.

Wisth, A. M. (Mary).

Matteus församlingsbibliotek.

Västmannagatan 92, Va.; t. 31 32 29; expeditionstid: sept.—maj alla vardagar 14—20,30; juni—aug. vardagar utom lördagar 14—19,30.

Biblioteket, som till en början utgjorde filial till Adolf Fredriks församlingsbibliotek, fick fr. o. m. 1909 års ingång egen styrelse och öppnades för utlåning den 1 sept. samma år. Biblioteket omfattade den 31 dec. 1932 19,216 band och åtnjuter av församlingen för år 1933 i anslag 20,300 kr. Antalet boklån uppgick år 1932 till 85,736.

Styrelse.

Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru, vice ordf.; Holm, f. Holm, O. V. C. (Tillie), fru; Holmblad, R. A., direktör, sekr.; Karlén, f. Ullman, Anna M. L., fru; Kjellström, S. O., ingenjör; Lindahl, C. F., sekreterare, kassa-förvaltare; Wiklund, E. V., ständig adjunkt, ordf.

*Suppleanter*¹⁾: Andersson, f. Evaldt, Tyra, barnavårdsman; Carlsson, S. G., stationskarl; Hägg, O. J., folkskollärare; Larsson, f. Tärnqvist, Elsa M., fru; Levart, H. J., kamrerare;

¹⁾ Beträffande suppleanternas inträde i tjänstgöring har särskild ordning beslutats.

Sandberg, f. Lilienberg, Anna Lisa, fru; Zederroth, S. V., kontorist.

Bibliotekarie.

Klint, f. Serrander, Hilda M.

En assistent, fem biträden.

Johannes församlingsbibliotek.

Frejgatan 31, Va.; t. 30 18 02; expeditionstid: sept.—maj alla vardagar 17—20; juni—aug. måndagar, onsdagar och fredagar 17—19.

Biblioteket öppnades år 1862 för medlemmar av Jakobs och Johannes församling; efter denna församlings delning överlämnades biblioteket år 1908 till Johannes församling. Biblioteket, som den 31 dec. 1932 omfattade 16,409 band åtnjuter av församlingen för år 1933 ett anslag av 8,000 kr. Antalet boklån uppgick år 1932 till 26,268.

Styrelse.

Grönvall, J. K. (Hanna), hembiträde, stadsfullm.; Hellberg, J., maskinsnickare; Langlet, H. F., civilingenjör; Lundborg, N., förrädsarbetare; Wassberg, A., f. d. överlärare, ordf.

Suppleanter: Andersson, f. Samuelsson, Sara M., fru; Moureau, P. A., skräddarmästare.

Bibliotekarie.

Månsson, G.

Två assistenter.